

Vlaanderen
is zorgzaam samenleven

Jaarverslag 2016

Het delen van verhalen zet aan tot verbinden

DEPARTEMENT
WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID & GEZIN

<http://jaarverslag16.departementwvg.be>

| VOORWOORD

Karine Moykens*Verbinden is het grote woord van 2016*

Verbinden is het grote woord van 2016

Karine Moykens, secretaris-generaal Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin:

"2016 was eigenlijk amper het tweede bestaansjaar van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin in zijn huidige samenstelling en met zijn huidige takenpakket. En dat takenpakket kenmerkt zich eigenlijk in één woord: diversiteit. Het departement kent een enorme diversiteit in taken en opdrachten. Dat illustreert zich in verschillende elementen: dat gaat over inspectie en toezicht, subsidiëring van de voorzieningen of een rechtstreekse dienstverlening aan de burger. Van managementondersteuning naar beleidsondersteuning en dat in zowat alle relevante thema's en beleidsvelden die welzijn en gezondheid toch wel heeft. Kortom, diversiteit is zeker en vast een heel belangrijk gegeven in ons departement."

"2015 is het jaar geweest waarin we streefden naar een missie, visie en waarden voor ons departement. Vervolgens hebben we in 2016 gezegd: "Wat is nu eigenlijk dat dak boven dat huis van dat nieuwe departement, wat zit daar nu juist onder? Met andere woorden: wat verbindt er ons eigenlijk in ons departement? En zo zijn we gekomen bij die waarde, één van de belangrijke waarden die we naar voor hebben gebracht al in 2015: met name verbinden. En dat is de reden geweest dat verbinden ook het grote thema is geworden van het jaarverslag 2016."

"Verbinden is natuurlijk in eerste instantie samenwerken. Wanneer we denken aan samenwerken, dan gaat dat zowel over de samenwerking met onze collega's van hetzelfde beleidsdomein als met onze collega's van de andere entiteiten van de Vlaamse overheid. Dan gaat het uiteraard ook over onze stakeholders, onze voorzieningen die we subsidiëren, waar we aanbevelingen gaan aanreiken naar goed bestuur om hen te helpen om goeie sociale ondernemers te zijn bijvoorbeeld. Maar dat gaat natuurlijk evengoed over de klanten, de burger. Ik sprak eerder al over de rechtstreekse dienstverlening. Die finale klant waar wij voor werken, dat kan evengoed een gedetineerde zijn, dat kan een slachtoffer zijn - toch ook heel relevant geweest in 2016 -, dat kan iemand zijn die in armoede leeft. Er is echt wel sprake van een breed scala waar ons departement zich toe richt en zich mee bezig houdt."

"En ik kan dan ook niet anders dan iedereen een zeer aangename lectuur toe te wensen van ons jaarverslag en ik hoop dat finaal dat, na lectuur van dit jaarverslag, iedereen zich zal verbinden met ons in wat onze finale doelstelling is: zorgzaam samenleven in Vlaanderen."

ANTONIA LE ROY

Antonia Le Roy

Een rechter kan nu meteen elektronisch toezicht opleggen.

Elektronisch toezicht bestaat al langer, bijvoorbeeld voor gedetineerden die voorwaardelijk vrij zijn of onder voorarrest staan. Maar sinds mei 2016 kan het ook worden toegepast als een autonome straf, dus zonder dat er eerst een gevangenisstraf moet worden opgelegd. Antonia Le Roy, directeur van het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht, geeft tekst en uitleg.

Wat is Elektronisch Toezicht als Autonome Straf?

Antonia Le Roy: “Bij feiten die normaal bestraft zouden worden met een gevangenisstraf van hooguit één jaar, kan de rechter nu meteen een straf onder elektronisch toezicht van dezelfde duur opleggen. Die moet minimaal één maand duren, en maximaal één jaar. De beklaagde (of zijn advocaat) moet wel akkoord gaan. En het Openbaar Ministerie of de rechter kunnen voorafgaand aan de Justitiehuizen vragen om te peilen naar de leefomstandigheden, met een maatschappelijke enquête bijvoorbeeld. Aan deze straf is altijd een aantal voorwaarden verbonden: geen strafbare feiten plegen, een vast adres hebben, opdagen als je opgeroepen wordt en je straf correct naleven. Daarnaast kan bijvoorbeeld ook een contactverbod met het slachtoffer worden opgelegd, of een schadevergoeding. En als de straf minstens drie maanden duurt, kan de veroordeelde na één derde van die straf een verzoek tot schorsing indienen.”

Waarom werd dit ingevoerd?

Le Roy: “Het zorgt voor een grotere differentiatie in het straffenpalet van de rechter. Zo kan hij nog meer op maat van verschillende doelgroepen werken. Voortaan zijn er dus vijf hoofdstraffen waaruit de rechter kan kiezen: de gevangenisstraf, elektronisch toezicht, de werkstraf, probatie als autonome straf en de geldboete.”

Wat zijn de voor- en nadelen voor veroordeelden?

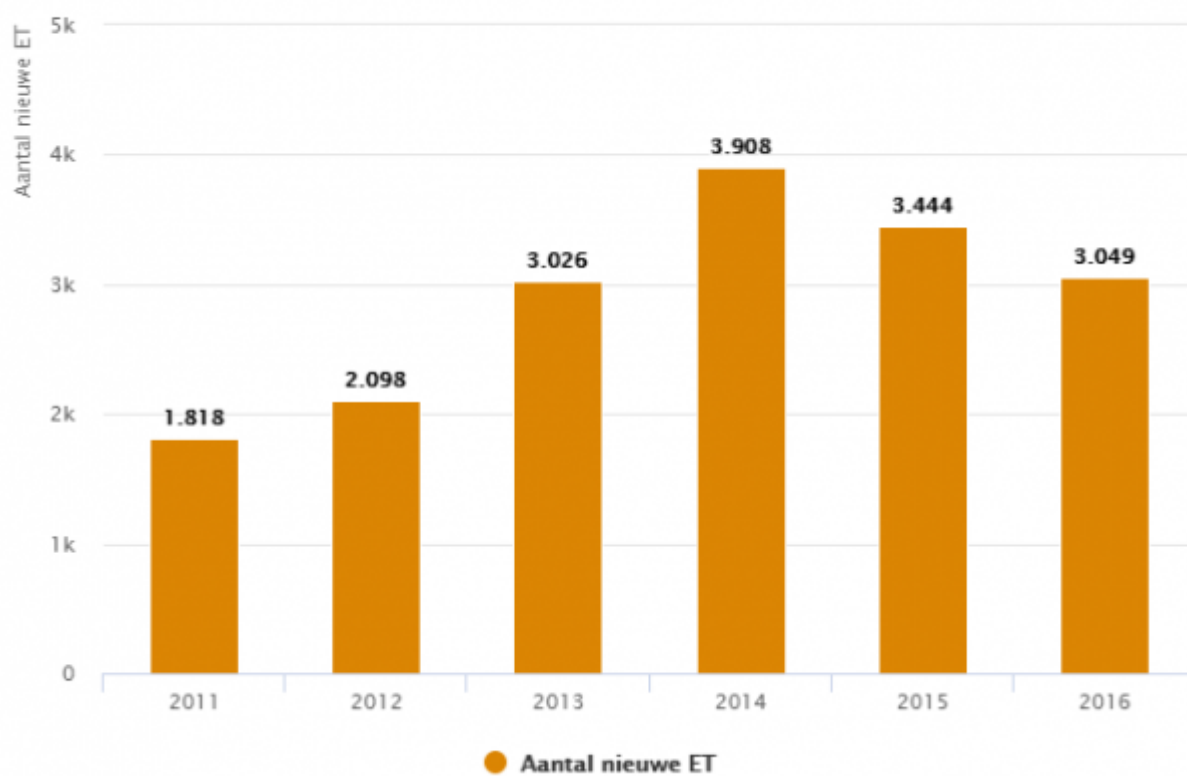
Le Roy: “Veroordeelden kunnen nu een vrijheidsbeperkende straf uitvoeren in hun thuismilieu in plaats van de gevangenis, wat zeker voordelen heeft: het geeft hen de mogelijkheid om hun familiale contacten te onderhouden, hun professionele belangen te behartigen, een opleiding te volgen... Zo kan het dragen van een enkelband op indirecte wijze bijdragen tot de (re)ïntegratie van de veroordeelde. Of op zijn minst wordt de situatie niet verzwaaard door detentie. Al zijn er ook moeilijkheden, die verschillen van veroordeelde tot veroordeelde. Bij elektronisch toezicht is er veel nood aan zelfredzaamheid, zelfdiscipline en zelfcontrole: de gestrafte wordt verplicht zich zo te organiseren dat hij het uurrooster kan nakomen. Ook de sociale en familiale context hebben een belangrijke invloed op de slaagkansen.”

Had deze verandering een grote impact op de justitiehuizen en het VCET?

Le Roy: “Absoluut. Zowel justitieassistenten als medewerkers van het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht (VCET) kregen er een nieuwe rol bij. Het was heel belangrijk om hun afzonderlijke taken goed af te bakenen. De justitieassistenten staan in voor het geven van de nodige informatie bij de aansluiting van de enkelband. Maar de verdere opvolging en controle gebeurt vanuit het VCET. Daarnaast moesten onder meer werkinstructies voor onze medewerkers worden uitgeschreven, informatierondes georganiseerd, brieven, modelrapporten en een brochure opgesteld. Bij het VCET alleen al werden vijf nieuwe medewerkers aangenomen. Verder was ook overleg nodig met verschillende partners, zoals de CAW's, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten en de OCMW's.

Hoe ver staan jullie nu?

Le Roy: “Ondertussen hebben we de eerste dossiers van de rechtbank ontvangen en zijn de eerste gestraften onder deze nieuwe vorm van elektronisch toezicht geplaatst. Stelselmatig worden de laatste aanpassingen doorgevoerd zodat de hele voorbereiding – die toch heel wat voeten in de aarde heeft gehad – verder geïmplementeerd kan worden.”

CHRISTÈLE VAN NIEUWENHUYZEN & JETTY VAN RANSBEECK

Christèle Van Nieuwenhuyzen & Jetty Van Ransbeeck

De pedagogische kwaliteit in de kinderopvang kan nu objectief gemeten worden.

Uit internationaal onderzoek blijkt dat goede pedagogische kwaliteit cruciaal is voor formele kinderopvang. Maar hoe meet je dat? Kind & Gezin gaf eind 2013 de opdracht aan de UGent en de KU Leuven om hiervoor instrumenten te ontwikkelen, vertelt Christèle Van Nieuwenhuyzen. Eén daarvan is het nieuwe monitoring-instrument, dat door Jetty Van Ransbeeck (Zorginspectie) en haar collega's werd uitgetest.

Wat is MemoQ precies?

Christèle Van Nieuwenhuyzen: “Het ontbrak de kinderopvang van baby's en peuters in Vlaanderen aan een gemeenschappelijke definitie van pedagogische kwaliteit, en bovendien waren er geen instrumenten om deze kwaliteit op dezelfde manier te meten in de hele sector. MeMoQ (Meten en Monitoren van kwaliteit), een project van drie jaar, bracht hier verandering in. Eerst werd een pedagogisch raamwerk ontwikkeld: het is noodzakelijk om goed te weten wat we nu eigenlijk verstaan onder pedagogische kwaliteit. Op basis daarvan werd een wetenschappelijk instrument ontwikkeld waarmee voor het eerst kan worden gemeten hoe het met de pedagogische kwaliteit in de Vlaamse kinderopvang van baby's en peuters is gesteld. Gebaseerd op het wetenschappelijke instrument werd vervolgens een monitoring-instrument gemaakt, waarmee Zorginspectie aan de slag kan, en een zelfevaluatie-instrument, waarmee de opvanglocaties hun pedagogische kwaliteit kunnen verbeteren.”

Hoe kun je die pedagogische kwaliteit meten?

Van Nieuwenhuyzen: “Kinderen leren en ontwikkelen zich in interactie, maar meestal wordt dit bekeken vanuit het standpunt van de volwassenen. Nu worden de ervaringen en belevingen van kinderen in de opvanglocatie centraal gesteld. Met het instrument zal dus niet alleen gekeken worden naar de interactie tussen volwassenen en kinderen, maar ook naar de kinderen zelf: hoe goed voelen ze zich in hun vel (welbevinden), hoe geconcentreerd zijn ze bezig in de opvang (betrokkenheid) en hoe gaan ze onderling met elkaar om? Dit is heel vernieuwend want zelfs (heel) kleine kinderen, baby’s en peuters, krijgen op deze manier een stem in het hele verhaal. Daarnaast zal ook naar de omgeving (de indeling van de ruimte, het materiaal...) worden gekeken en worden nagegaan of en hoe met de wensen van ouders rekening wordt gehouden.”

Hoe verliep het MeMoQ-project precies?

Van Nieuwenhuyzen: “Om tot een brede gedragenheid te komen, is er tijdens het hele MeMoQ-project een nauwe samenwerking geweest tussen wetenschap (de onderzoekers), beleid (Kind en Gezin) en praktijk. Elke stap in het project werd nauwlettend opgevolgd door en afgetoetst bij de klankbordgroep. Die was niet alleen samengesteld met vertegenwoordigers van de kinderopvangsector zelf, maar ook van opleidingsorganisaties, ouders, minderheidsgroepen, armoedeorganisaties, het Departement Onderwijs en Vorming, lokale besturen... En natuurlijk Zorginspectie, dat straks met het nieuwe monitoring-instrument gaat werken. Zij hebben het uitgebreid getest en veel feedback gegeven, waardoor de onderzoekers het op punt konden stellen.”

Jetty Van Ransbeeck: “Voor ons als inspecteurs was het heel fijn om gehoord te worden. Op voorhand, in een werkgroep met de onderzoekers, en nadien, doordat we het instrument konden uittesten in een 250-tal opvanglocaties die zich vrijwillig kandidaat gesteld hadden. Door onze ruime praktijkervaring weten we wat belangrijk is. Zo is er bijvoorbeeld een goed evenwicht gevonden tussen de observatietijd die nodig is om objectief te oordelen over pedagogische kwaliteit en een minimale belasting van de leefgroep. En we weten bijvoorbeeld ook dat het klimaat in de ruimte kinderen of begeleiders kan storen in hun spel, interacties en gemoedstoestand. Ook dit aspect heeft een plaats gekregen.”

Hoe verliep de samenwerking?

Van Ransbeeck: “Zeer goed. Wij vonden het belangrijk dat alle inspecteurs het instrument konden uittesten, zodat iedereen het goed in de vingers zou krijgen en op de juiste manier naar de pedagogische kwaliteit zou kijken. We hebben de onderzoekers veel feedback gegeven en we hadden ook echt het gevoel dat zij, waar mogelijk, rekening gehouden hebben met onze opmerkingen. Dat werkt uiteraard motiverend.”

Van Nieuwenhuyzen: “Vanuit Kind & Gezin waren wij zeer aangenaam verrast door het grote engagement van Zorginspectie. Aanvankelijk was het de bedoeling dat slechts een beperkt aantal inspecteurs het monitoringsinstrument zou uittesten, maar Zorginspectie stelde zelf voor om de hele groep van inspecteurs te betrekken. Dat grote engagement – dat toch veel tijd en energie vergt – bleef gedurende het hele proces duren.”

Wordt het monitoring-instrument goed gedragen door de zorginspecteurs?

Van Ransbeeck: “Absoluut. Wij waren zelf vragende partij voor een uniform meetinstrument: we willen de pedagogische kwaliteiten objectief meten, zonder de werking van de kinderopvang te veel te storen. Uit de feedback van de opvanglocaties blijkt dat heel wat opvanglocaties er zelf ook blij mee zijn: nu weten ze hoe ze hun pedagogische werking nog beter op de kinderen kunnen afstemmen of hun aanpak verder kunnen verbeteren.”

CLAIRE VERVERKEN & TINEKE

Claire Ververken & Tineke

“Ik wil lotgenoten veiligheid en erkenning geven” (cliënte Tineke)

Voor professionals uit de zorg- en welzijnssector is het soms moeilijk om de leefwereld van hun cliënten volledig te begrijpen. Daarom is justitieassistente Claire Ververken (Justitiehuis Brugge) erg blij dat haar cliënte Tineke een opleiding zal volgen tot ervaringsdeskundige.

Waarom zijn ervaringsdeskundigen zo belangrijk?

Claire: In het najaar van 2016 volgde ik een bijscholing rond armoede en uitsluiting. Daar sprak een vormingsmedewerker, maar ook een ervaringsdeskundige. Zij heeft zoveel rake dingen gezegd. Ze stelde bijvoorbeeld dat je nooit kunt begrijpen wat je zelf niet hebt meegemaakt. Je kunt er hooguit begrip voor opbrengen. Dat klopt helaas. Vroeger dacht ik vaak dat cliënten er gewoon voor moesten gaan. Ze hebben toch twee handen en een hoofd? Maar ik besef nu dat ik hun problemen gewoon niet begrijp. In ons vak zijn zaken als armoede, uitsluiting, zedenfeiten en middelenmisbruik dagelijkse realiteit. Maar persoonlijk zijn we er nooit mee in aanraking gekomen. Daarom zou het een grote meerwaarde zijn, mocht er bij complexe gesprekken iemand aanwezig zijn die weet waarover het gaat.”

Tineke: “Zelf sta ik aan de andere kant, maar ik vind het verhaal van Claire zeer herkenbaar. Ik heb vroeger in heel wat psychiatrische voorzieningen verbleven en ik voelde me zo vaak onbegrepen. Daardoor knakte er iets bij mij, ik wilde niet verder. Tijdens mijn levenstraject heb ik het heel moeilijk gehad. Ik voelde me constant misbegrepen. Ik bekijk alles met mijn gevoel, terwijl de justitieassistenten eerder het papier en de wet volgen. Dus daagde ik vaak niet op. Gelukkig heeft Claire net op tijd aan de alarmbel getrokken, op een zeer menselijke manier.”

Claire: “Tineke moest voor de probatiecommissie verschijnen omdat ze te vaak afwezig was. Ze werd opgeroepen, de zitting liep vertraging op en Tineke moest eigenlijk haar zontje ophalen. Dus heb ik aan de commissie gevraagd of zij kon voorgaan. Ik stond er toen niet bij stil dat zoiets kleins zo’n grote impact kan hebben. Maar sindsdien is Tineke er altijd. Meer nog: ze is vaak te vroeg.”

Tineke, jij begint binnenkort met een opleiding tot ervaringsdeskundige. Wat verwacht je daarvan?

Tineke: “Ik heb eerst een intakegesprek gehad en gelukkig ben ik aanvaard voor de opleiding. Dat was goed voor mijn zelfvertrouwen. Maar verwachtingen... eigenlijk koester ik die niet te veel. Zo bescherm ik mezelf tegen teleurstellingen. Ik denk dat we zullen leren omgaan met onszelf, en dat we technieken zullen leren om onze ervaringskennis over te brengen. Maar eerlijk gezegd kijk ik er vooral naar uit om mensen te kunnen helpen.”

Claire: “Tijdens de bijscholing werd verteld dat de opleiding tot ervaringsdeskundige deels een vorm van therapie is: als ervaringsdeskundige word je vaak geconfronteerd met problemen die dicht bij je eigen wereld komen, dus dan moet je stevig in je schoenen staan. Daarom haken velen af. Maar ik denk dat Tineke, die al een hele tijd therapie volgt, al een enorme weg heeft afgelegd.”

Tineke: “Ik heb de voorbije jaren zeer veel begeleiding gekregen. Maar ik vrees dat ik de menselijke begeleiders op één hand kan tellen. Meestal werken ze enkel volgens het boekje, zonder mij als persoon te zien. Wat Claire voor mij heeft gedaan – die kleinigheid, zoals ze zelf zegt – zie ik helaas weinigen doen.”

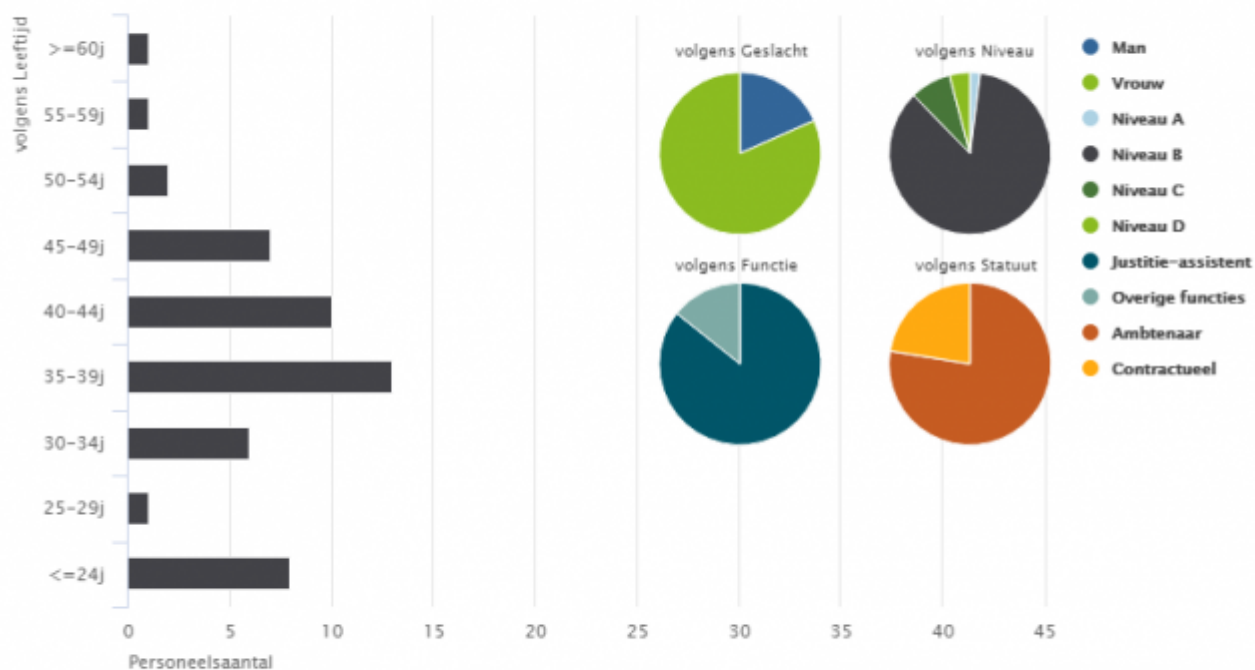
Wil je de sector veranderen?

Tineke: “Nogmaals: ik wil vooral lotgenoten helpen. Ik weet hoe moeilijk het is om met je verhaal naar buiten te komen. Dus ik hoop dat ik mensen wat veiligheid en erkenning kan geven, een soort van thuiskomen.”

Claire: “Ik herinner me nog een mooie oneliner van de ervaringsdeskundige op die opleiding. Het gras groeit niet harder door eraan te trekken. Nochtans is dat een fout die ikzelf en vermoedelijk andere professionals vaak maken: we trekken en sleuren aan onze cliënten, we geven hen de tijd niet om hun weerstand weg te werken en om op hun tempo te groeien. Ik ben ervan overtuigd dat mensen zoals Tineke ons daarbij kunnen helpen.”

Personeel Justitiehuzen

situatie op 31/12/2016

JH Brugge

ELS VERSWEYVELD, ESTHER FUTER, LEEN WILLEMS & ELLEN VANDENPLAS

Els Versweyveld, Esther Futer, Leen Willems & Ellen Vandenplas

Bij internering staat re-integratie altijd voorop.

Er zijn veel vooroordelen en misverstanden over internering. Justitieassistenten Els Versweyveld en Esther Futer (Justitiehuis Leuven) en criminologen Leen Willems en Ellen Vandenplas (U.P.C. Sint-Kamillus Bierbeek) bieden een inkijk in deze onbekende wereld.

Over internering leven veel misverstanden. Wat is het nu eigenlijk?

Esther Futer: “Het is een veiligheidsmaatregel, en dus geen straf, die wordt uitgesproken door de Kamer Bescherming Maatschappij (KBM). Dit kan gebeuren wanneer iemand een misdaad of wanbedrijf heeft gepleegd waarbij de fysieke of psychische integriteit van een derde werd geschaad. Bovendien moet bij de dader een geestesstoornis vastgesteld zijn op het ogenblik van de beslissing, op basis van een forensisch deskundigenonderzoek. En er moet gevaar zijn voor recidive als gevolg van zijn geestesstoornis. Sinds de nieuwe wet van 2014 ligt het accent vooral op de zorg voor de cliënt, naast de bescherming van de maatschappij. Er is veel aandacht voor een menswaardige behandeling van de cliënt, met het oog op re-integratie.”

Is een geïnterneerde ook gebonden aan bepaalde voorwaarden?

Els Versweyveld: “Bij een invrijheidsstelling op proef kan een persoon onderworpen worden aan algemene en eventueel ook bijzondere voorwaarden gedurende een proeftermijn van drie jaar, telkens hernieuwbaar met maximaal twee jaar. Daar hoort altijd psychomedische behandeling bij. Die kan residentieel zijn, zoals in Sint-Kamillus, maar ook ambulante, door een psychiater of CGG. Er zijn heel wat geïnterneerden die gewoon thuis wonen en werken, maar wel opgevolgd worden door onze dienst. Daarnaast zijn er nog een aantal bijzondere voorwaarden die kunnen verschillen van persoon tot persoon: de cliënt moet een dagbesteding hebben (vrijwilligerswerk, werk of een opleiding), moet de burgerlijke partijen terugbetalen, mag niet in bepaalde regio's komen, mag geen alcohol of drugs gebruiken...”

Hier in Sint-Kamillus verblijven heel wat geïnterneerden. Hoe verloopt hun traject?

Ellen Vandenplas: “Mensen met een interneringsstatuut die als voorwaarde hebben om een residentiële behandeling te krijgen, kunnen hier terecht op onze forensische afdeling. Meestal komen ze initieel van de gevangenis. Dat is eigenlijk niet de bedoeling, maar helaas hebben we altijd plaats tekort, waardoor de gevangenis een soort ‘wachtkamer’ is. Wij hebben in de gevangenis een intakegesprek om te zien of we een geschikt aanbod hebben en of er een minimale motivatie is. Hier ter plaatse beginnen ze altijd op de gesloten opname- en observatieafdeling. We hebben er twee: één gericht op mensen met persoonlijkheidsstoornissen en één op mensen met een psychoseproblematiek. Tijdens die observatie, die minstens een halfjaar duurt, kijken we waar de problemen liggen, welke medicatie nodig is, wat de doelstellingen zijn. Vanaf het begin wordt door het voltallige team van begeleiders, psychiaters en therapeuten gewerkt aan een behandelplan, in samenspraak met de cliënt. Naast de opnameafdelingen hebben we ook een rehabilitatieafdeling en afdelingen voor langdurig verblijf. Het uiteindelijke doel is altijd een zo groot mogelijke reïntegratie in de maatschappij. Tijdens het traject pakken we dan verschillende problemen aan: vaak moeten we het middelengebruik onder controle krijgen, sociale vaardigheden aanscherpen, impuls- en spanningsbeheersing opbouwen...”

Leen Willems: “We werken met een trappensysteem. In het begin krijgen de cliënten geen vrijheden, na een tijdje mogen ze onder begeleiding op het domein, nadien zonder begeleiding, vervolgens onder begeleiding buiten het domein, dan eens alleen om bijvoorbeeld boodschappen te doen, dan eens op bezoek bij familie, een weekend weg... Maar het verschil met ‘gewone’ patiënten is natuurlijk dat we wat meer naar de risico's kijken. Is het veilig voor de maatschappij en de cliënt dat hij meer vrijheid krijgt?”

Vandenplas: “Een ander belangrijk verschil is dat geïnterneerden niet altijd zelf een hulpvraag hebben, of zelfs niet altijd zodanig beseffen dat er een probleem is. Het is belangrijk om daar samen aan te werken, want anders raak je niet vooruit.”

Staat er op internering ook een bepaalde tijdslimiet?

Versweyveld: “Vroeger was dat niet altijd het geval, waardoor geïnterneerden zeer weinig toekomstperspectief hadden. Maar sinds de nieuwe wet is dat veranderd. Op een internering staat nu een termijn van maximaal drie jaar, die telkens met maximaal twee jaar verlengd kan worden. Op het einde van zo'n termijn bekijkt de KBM hoe stabiel iemand is, wat de kans is op recidive, welk traject al is afgelegd, hoe de leefsituatie is... Dan wordt beslist of de internering beëindigd of verlengd wordt. En de voorwaarden kunnen ook aangepast worden.”

Vandenplas: “Er wordt veel vaker in vraag gesteld of de maatregel nog noodzakelijk is. Vroeger had je verschillende ‘eeuwig geïnterneerden’, maar nu kan niemand nog ‘vergeten’ worden.”

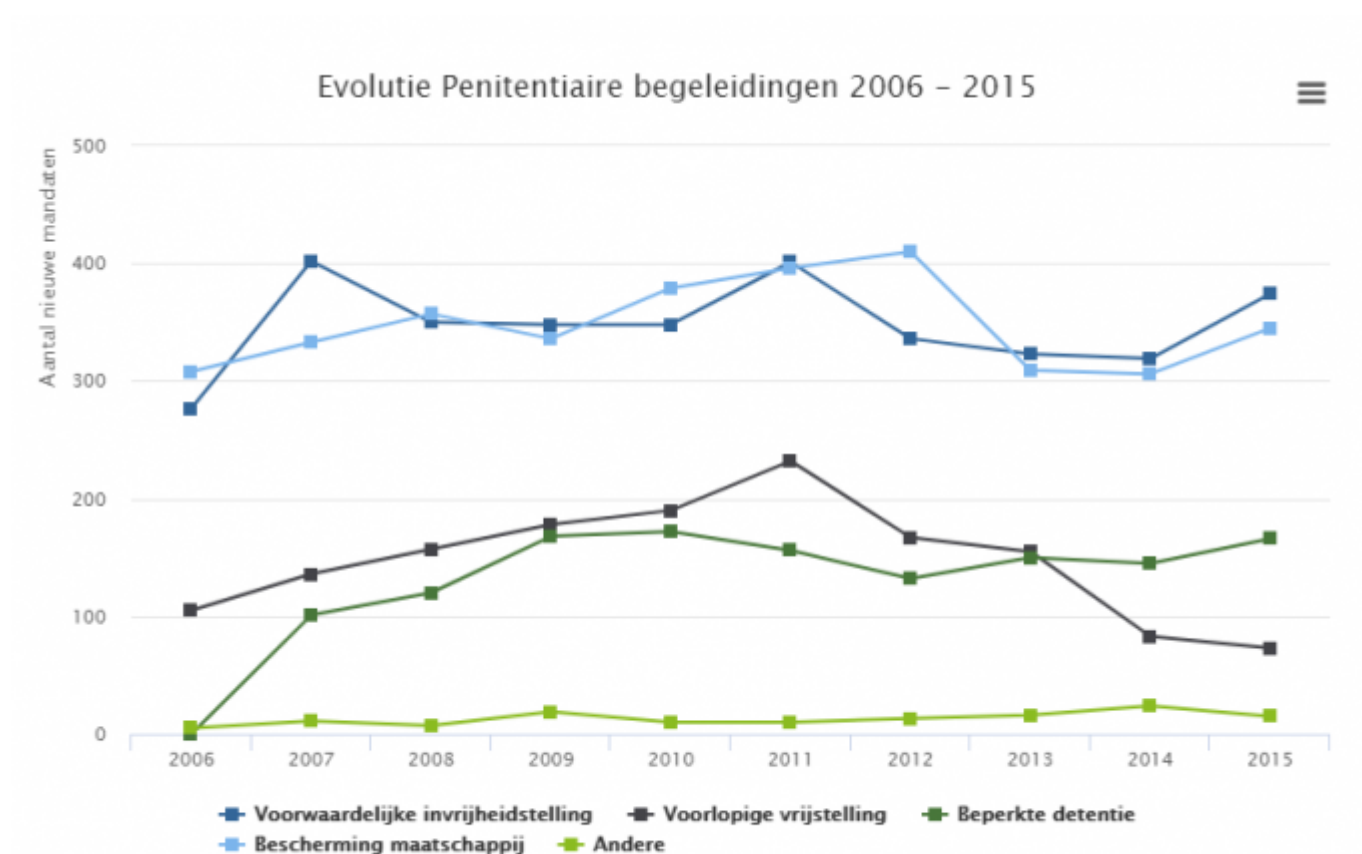
Zien jullie hier veel succesverhalen?

Willems: “Het is altijd een proces van vallen en opstaan. We bereiden cliënten zo goed mogelijk voor op hun terugkeer naar de maatschappij, maar dat is niet altijd makkelijk. Soms moeten ze even terugkomen, als ze problemen hebben. Maar doorheen de jaren hebben we gelukkig al verschillende cliënten gezien die van hun internering zijn afgeraakt.”

Vandenplas: “Succes is een moeilijk woord. Meestal beginnen de problemen niet bij die internering. Veel van onze cliënten hebben al een hele geschiedenis, vanaf de geboorte kregen ze vaak al minder kansen. Daardoor is het meestal een lang traject. En bovendien is het stigma op internering groot, waardoor re-integratie zeker niet makkelijk is. Maar ook ik blijf optimistisch: we zien zeker veel mensen die de draad weer oppikken.”

Tot slot: hoe verloopt de samenwerking tussen het Justitiehuis en Sint-Kamillus?

Futer: “Ik zie het vooral als een parallelle samenwerking met zeer veel raakvlakken, waarin de cliënt centraal staat. Als justitieassistenten houden wij ons vooral bezig met het naleven van de voorwaarden en het justitiële aspect, terwijl binnen de inrichting vooral de focus ligt op hulpverlening. We werken, ieder vanuit ons eigen standpunt, samen aan hetzelfde doel: re-integratie van de geïnterneerde persoon.”

FRANK VAN DEN BRANDEN & WOUTER HOREMANS

Frank Van Den Branden & Wouter Horemans

We willen de impact van nieuwe regels inschatten op mensen die nu in armoede leven.

Heel wat regelgeving van de Vlaamse overheid krijgt sinds 2016 een “armoedetoets”: verschillende partners onderzoeken vooraf het effect op (mensen in) armoede. Beleidscoördinator Frank Van den Branden stond mee aan de basis van de Vlaamse armoedetoets, Wouter Horemans (opgeleide ervaringsdeskundige in armoede en sociale uitsluiting) verrijkt zijn team.

Wat is de armoedetoets precies?

Frank Van den Branden: “Het is een proces waarbij we als overheid met een aantal actoren - wetenschappers en ervaringsdeskundigen - in dialoog gaan over dossiers die op tafel liggen en welke effecten die mogelijk hebben op armoede(bestrijding).”

Wouter Horemans: “We proberen de impact van de Vlaamse regelgeving op mensen in armoede in te schatten en geven daarover advies. Daarvoor is de stem van mensen in armoede cruciaal: er gaapt een diepe kloof tussen beleidsmakers en mensen in armoede, zij lijken wel in twee verschillende werelden te leven. Vaak zitten beleidsmakers vol goede bedoelingen, maar de effecten zijn niet altijd geslaagd. Het is de taak van ervaringsdeskundigen om hen te tonen wat hun beslissingen in de realiteit betekenen. Mahatma Gandhi heeft het ooit mooi verwoord: ‘wat je doet voor ons, maar niet met ons, doe je tegen ons’. Al blijft het altijd bij advies: niet alles wat wij zeggen, wordt ook gevolgd. Dat is soms frustrerend, want je wil natuurlijk veel anders zien. Maar ik vind het al belangrijk om de dingen te kunnen uitspreken, omdat mensen zich dan tenminste bewustworden van de problemen.”

Van den Branden: “We willen de impact inschatten op mensen die nu in armoede leven, maar we bekijken het ook preventief: we moeten het risico op armoede verkleinen. Als we naar de Vlaamse armoedecijfers kijken, dan zijn die al een hele tijd stabiel. De kinderarmoede stijgt zelfs lichtjes. En toch worden er al decennialang heel wat middelen ingezet om armoede te bestrijden. Dankzij de armoedetoets kunnen we hopelijk beter op voorhand inschatten wat werkt en wat niet.”

Kunnen jullie dit illustreren met een concreet voorbeeld?

Van den Branden: “De armoedetoets is in 2014 formeel vastgelegd, maar pas in 2016 werden de eerste dossiers opgestart. Het is dus allemaal nog vrij pril. Maar het bekendste dossier dat nu loopt, is dat van de kinderbijslag. Toen duidelijk werd dat die hervormd zou worden, heeft de minister contact opgenomen met de verschillende partners. Samen werd bekeken hoe de armoedetoets vorm kon krijgen. En toen is de dialoog gestart. Gezien de omvang van dit dossier is die nog altijd aan de gang. Er is aan de KU Leuven gevraagd om simulaties te maken: welke impact heeft het bijvoorbeeld als je - zoals nu voorzien - hetzelfde bedrag geeft voor elk kind, maar wel varieert met toeslagen. Die resultaten werden dan ook bekeken door ervaringsdeskundigen. Zij weten wat een toeslag van 50 of 80 euro kan betekenen. Maar ze weten ook dat de voorwaarden die er eventueel aan gekoppeld zouden worden - kinderopvang of kleuteronderwijs bijvoorbeeld - belangrijke drempels zijn. Als je die niet wegneemt, komen de toeslagen ook niet terecht bij de doelgroep.”

Wouter, heb jij het gevoel dat er al een groot draagvlak is voor de armoedetoets?

Horemans: “Ik ben ervaringsdeskundige sinds 2014, omdat ik echt iets wilde veranderen aan onze samenleving. En op dit moment vind ik toch dat er naar me geluisterd wordt. Vlaanderen wil de armoedetoets echt integreren in het beleid, dus dat is heel hoopgevend. Het is ook een manier om de kloof tussen de burger en de politiek te dichten. Via collega's hoor ik trouwens dat er ook in verschillende gemeentes wordt geëxperimenteerd met armoedetoetsen.”

“Als ervaringsdeskundige wil ik mee zichtbaar helpen maken wat een beslissing in de praktijk betekent”

Welke rol speelt het team Coördinatie Armoedebestrijding?

Van den Branden: “Wij ondersteunen zowel minister Homans in haar coördinerend armoedebeleid, als minister Vandeurzen binnen het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Concreet houdt dat in dat we de aandachtsambtenaren armoede binnen de administratie bijstaan, dat we een handleiding hebben gemaakt voor de armoedetoets, dat we vormingen geven... En bij elk dossier dat op de agenda van de Vlaamse regering komt, kijken we na of de armoedetoets goed is gebeurd. Maar we leggen wel de verantwoordelijkheid waar die hoort: mochten wij telkens zelf de armoedetoets doen, dan zou de mentaliteit nooit veranderen. Het draait zeker ook om sensibilisering.”

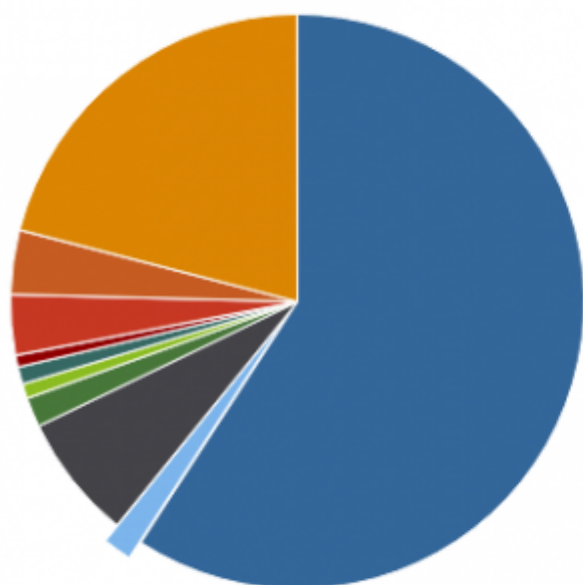
Horemans: “Door mensen en diensten bijvoorbeeld te laten kennismaken en samenwerken met ervaringsdeskundigen, leren ze die belangrijke kennis en netwerken in te zetten.”

Van den Branden: “Maar ik merk toch dat we bij veel medewerkers nog een soort angst moeten wegwerken. Ze denken dat de armoedetoets zeer veel tijd en energie zal vragen. Of ze zien het als een soort afvinklijst: check, check. Maar het is een dialoog, die je eigenlijk altijd zou moeten voeren om kwaliteitsvolle regelgeving af te leveren.”

Horemans: “Het feit dat we beleidsoverschrijdend werken, is trouwens ook zeer belangrijk: in het echte leven komt ook alles samen en heeft alles een effect op elkaar. Je kunt de problemen van mensen in armoede niet oplossen door hier en daar iets te veranderen. Elk klein regeltje kan een enorme impact hebben voor mensen in armoede.”

Subsidies en tegemoetkomingen 2016

Welzijn en Samenleving

Totaal subsidiebedrag:

152.502.484

- Centra algemeen welzijnswerk
- Centra voor teleonthaal
- Instituten voor samenlevingsopbouw
- Verenigingen waar armen het woord nemen
- Samenwerkingsverbanden voor schuldhulpverlening
- Organisaties voor vrijwilligerswerk
- Commissies eerstelijns juridische bijstand
- Werkingssubsidies koepels en partners
- Projectsubsidies
- Subsidies VIA-4

HANS PEETERS

Hans Peeters

Wie een kinderopvang wil starten, krijgt bij ons advies op maat.

Wie van plan is om een kinderopvang te beginnen, kon vroeger terecht bij Kind&Gezin. Nu is die taak overgenomen door het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA). Bouwtechnisch adviseur Hans Peeters geeft samen met zijn collega Els Bogaert advies op maat.

Waarvoor kan iemand die een kinderopvang wil beginnen, bij het VIPA terecht?

Hans Peeters: “Wanneer je een pand hebt gevonden waar je een kinderopvang zou kunnen starten, dan kun je op onze website alle regels aftoetsen aan het gebouw in kwestie. Wij geven ook advies op maat. Vaak twijfelen mensen of een pand in aanmerking zou komen, omdat er bijvoorbeeld geen mogelijkheid is om buiten te spelen. Een kinderopvang hoeft niet noodzakelijk over een eigen buitenruimte te beschikken, je mag ook een park of andere openbare ruimte benutten, maar zowel de verplaatsing naar deze ruimte als de plaats zelf moeten dan veilig zijn. Wij raden dus toch aan iets te kiezen met een eigen tuin, terras of eventueel balkon.

Een andere vraag die wij vaak krijgen: mag je kinderen opvangen in een kelderruimte? Nee dus, een kelder is gewoonweg niet geschikt als leef- of ruistruimte, en bovendien is het niet brandveilig. Ook de beschikbare oppervlakte kan zeer misleidend zijn. In een ruimte van 200m² denken sommige potentiële starters 40 kinderen op te vangen, omdat er minstens 5m² leef- en ruistruimte per kind nodig is. Maar dat is een foute interpretatie. Je moet er namelijk rekening mee houden dat de nodige ruimte wordt voorbehouden voor andere noodzakelijke functies, zoals een inkomhal, de vestiaire, de berging voor buggy's, de keuken (als ter plaatse voeding wordt bereid), een administratie- en personeelsruimte, enzovoort.”

Jullie geven ook een planadvies: wat is dat precies?

Peeters: “Wanneer mensen het grondplan van hun toekomstige kinderopvang naar ons opsturen, inclusief de nodige documenten met hun gegevens, een afvinklijst en een berekeningsmodule, geven wij advies over de functionaliteit en de inrichting. Dat is steeds vrijblijvend en nooit expliciet negatief, maar het zou wel kunnen dat we het pand in kwestie niet of minder geschikt vinden. Wie dat wil, kan rekening houden met ons advies en eventuele opmerkingen bij de uitvoering van de werken. Ons advies is een goede basis om een vergunning aan te vragen bij Kind & Gezin, maar het geeft nooit een garantie.”

Bieden jullie ook nog investeringssubsidies voor gebouwen die bestemd zijn voor kinderopvang?

Peeters: “Ja, onder bepaalde strikte voorwaarden, waaronder drie basisvoorwaarden voor de kinderopvang. Zo moet de aanvrager een sociaal oogmerk in zijn statuut hebben, het moet minstens voor 19 kinderen bestemd zijn en een vergunning of subsidiebelofte van Kind & Gezin volgens het subsidietrapsysteem 2 hebben.”

Daarnaast wil het VIPA zich ook profileren als kenniscentrum?

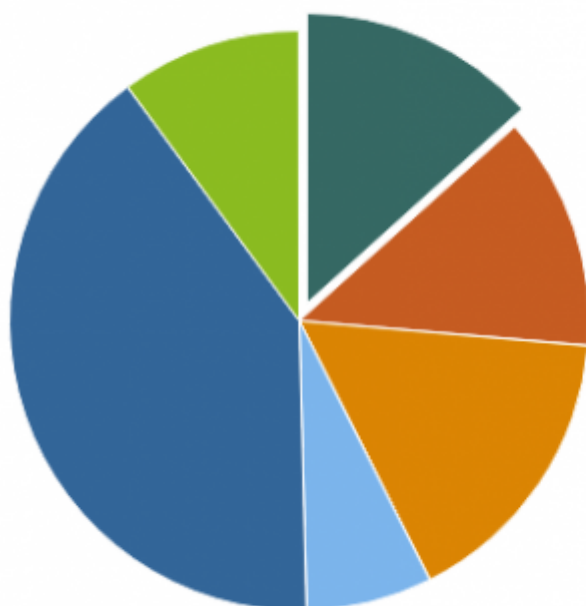
Peeters: “Ja, we willen alle regelgeving die van toepassing kan zijn en de bouwtechnische info verzamelen en beschikbaar stellen. De uitwerking van een kenniscentrum staat nog in zijn kinderschoenen, maar een zekere aanzet voor de kinderopvang is nu al beschikbaar. Zo vind je op onze website al de basisvereisten voor de infrastructuur van een kinderopvang, die veel specifiek en uitgebreider zijn dan de vergunningsvoorwaarden van Kind & Gezin alleen. Die laatste stellen bijvoorbeeld dat er ‘voldoende daglicht’ moet zijn, maar wij maken dat specifiek. Zo is het belangrijk dat een kind contact heeft met de buitenomgeving en dus een zicht naar buiten heeft op ooghoogte. Verder heb je bijvoorbeeld ook een controlegids voor voedselveiligheid: zo mag er geen verluiering gebeuren in een keuken, om contaminatie te vermijden. Op onze website is er ten slotte nog een brochure rond de toegankelijkheid van gebouwen, specifiek voor kinderopvang.”

Hoe hebben jullie de overgang van Kind & Gezin naar het VIPA ervaren?

Peeters: “Toch wel positief. Bij Kind & Gezin konden we enkel advies geven op basis van de vergunningsvoorwaarden, terwijl we nu rekening houden met veel meer aspecten, zoals brandveiligheid, voedselveiligheid, arbeidswetgeving, toegankelijkheid, binnenmilieu... We kijken ook naar het welzijn van het personeel: is er een eet- en vergaderruimte voorzien, sanitair, een kleedruimte... Al blijven we nog veel contact onderhouden met Kind & Gezin én met Zorginspectie. Die moet namelijk een verslag maken over de infrastructuur wanneer de lokalen gebruiksklaar zijn. Wanneer mensen ons advies niet hebben gevraagd - wat uiteraard niet verplicht is - dan merkt Zorginspectie dat meestal wel. Het loont dus de moeite om toch even een kijkje te nemen op onze website. Voor wie ervaring heeft met kinderopvang, zal die zelfevaluatie op basis van onze website voldoende zijn. Maar wie onzeker is of met vragen zit, kan zeker bij ons terecht.”

VIPA subsidiebeloften 2016

Klassieke procedure

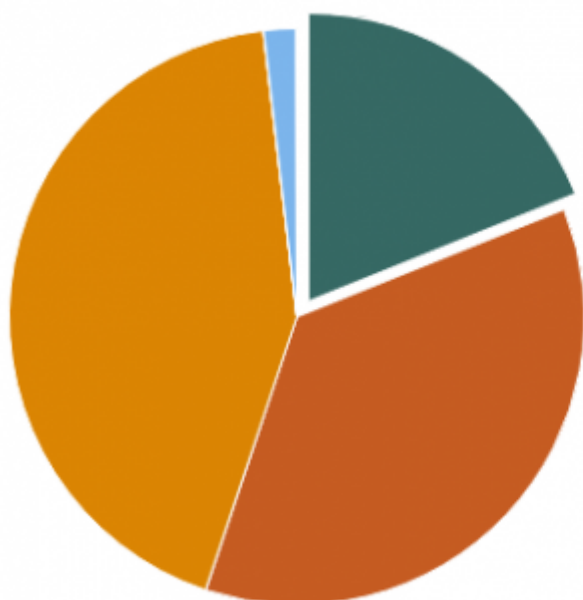
Totaal subsidiebedrag:

89.165.980,72

- Algemeen welzijnswerk
- Bijzondere jeugdbijstand
- Gezinnen met kinderen
- Centra integrale gezinszorg
- Preventieve en ambulante gezondheidszorg
- Personen met een handicap
- Ouderen- en thuiszorg

VIPA subsidiebeslissingen 2016

Klassieke procedure

Totaal subsidiebedrag:

4.947.655,05

- Algemeen welzijnswerk
- Bijzondere jeugdbijstand
- Gezinnen met kinderen
- Centra integrale gezinszorg
- Preventieve en ambulante gezondheidszorg
- Personen met een handicap
- Ouderen- en thuiszorg

INEKE VAN HEUKELOM & NACHALI VAN RIEL

Ineke Van Heukelom & Nachali Van Riel

Samen trachten we werkgestraften door te verwijzen naar de juiste prestatieplaats.

Ineke Van Heukelom, coördinator alternatieve straffen, Justitiehuis Antwerpen: "Het Justitiehuis van Antwerpen werkt sinds 2006 heel nauw samen met dispatchingdienst Elegast - dienst autonome werkstraffen. Bijna twee derde van alle autonome werkstraffen wordt door ons Justitiehuis gedispacht naar Elegast. Ondanks dat we twee heel aparte organisaties zijn, zijn we in onze samenwerking die we hebben uitgebouwd, heel erg nauw verbonden. En dat uit zich vooral in gemeenschappelijke werkinstrumenten en het gemeenschappelijk prestatieplaatsen aanbod dat we onder ons beheer hebben."

Nachali Van Riel, Dienst Elegast: "Prestatieplaatsen zijn een onmisbare schakel in de uitvoering van de autonome werkstraf. Als professional maken we hier de verbinding door middel van verschillende projecten, bijvoorbeeld onze jaarlijkse AWS-dag als ontmoeting- en bedankingsmoment voor de prestatieplaatsen. Daarnaast hebben we ook een nieuwsbrief waarmee we de prestatieplaatsen op de hoogte brengen van nieuwigheden en veranderingen."

Ineke: "Wanneer we een cliënt trachten door te verwijzen naar een prestatieplaats, doen we dit op maat. We trachten de juiste man of vrouw op de juiste plaats te krijgen. De prestatieplaats op haar beurt maakt een verbinding tussen de cliënt en haar medewerkers. Dit leidt tot positieve contacten en leeransen, wat de re-integratie bevordert. De cliënt op zijn beurt doet een herstelgerichte bijdrage ten aanzien van de samenleving."

Nachali: "Wanneer we de verschillende partners van de keten naast elkaar zetten, wij als professional, de probatiecommissie, de cliënt, de prestatieplaats en de samenleving, is het aan ons als professional om vanuit de meerzijdige partijdigheid verbinding te maken tussen al deze actoren."

ISABELLE VAN VRECKEM & MARLEEN DENEFF

Isabelle Van Vreckem & Marleen Deneff

Goed bestuur, dat gaat over het goed bepalen van rollen, opdrachten en bevoegdheden van raden van bestuur.

Marleen Deneff, docent KU Leuven en advocaat (Curia): "Goed bestuur, kort en krachtig, gaat over de juiste samenstelling van de raad van bestuur, gebaseerd op complementariteit, gaat over aandacht voor de verschillende stadia van de besluitvorming, en ten derde gaat vooral over de interactie tussen de verschillende organen in de organisatie. Dus rollen, opdrachten en bevoegdheden juist bepalen om te vermijden dat er machtsonevenwichten ontstaan, belangenvermenging of informatie-asymmetrie."

Isabelle Van Vreckem, beleidsadviseur Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin: "We zijn niet vertrokken van een leeg blad. Er was eigenlijk al heel wat materiaal aanwezig. Er waren al heel wat aanbevelingen, codes inzake goed bestuur, een wetenschappelijk onderzoek, bestaande wetgeving. Dus we zijn vertrokken vanaf dat materiaal. Wat wel nieuw is aan die teksten die we nu geschreven hebben, is dat ze beschikbaar zijn voor alle welzijns- en zorgorganisaties, social profit en profit, in alle sectoren. Eens die geschreven waren, hebben we die voorgelegd aan de kenners op het terrein, organisaties zoals Hefboom, de Koning Boudewijnstichting, Guberna, experts terzake zoals Marleen Deneff, en uiteraard ook aan de werkgeversfederaties in de welzijns- en zorgsectoren. En dankzij hun opmerkingen zijn die teksten beter geworden en gedragen. Zo hebben we die dan kunnen voorleggen aan het terrein in oktober 2016."

Marleen: "bestuurder zijn in een social profit organisatie is best wel een uitdaging geworden, je hebt de subsidieschaarste, je hebt de wijzigende reglementering, denk aan de persoonsvolgende financiering, vermarkting, commercialisering, conculegacompetition - als ik het zo mag noemen -, social invest impacting, ... Dus een hele omgeving die echt wel uitdagingen biedt voor bestuurders. En dat maakt dat aanbevelingen goed bestuur zeker heel erg belangrijk zijn geworden."

Isabelle: "We hebben de aanbevelingen zo opgesteld, dat ze eigenlijk direct bruikbaar zouden moeten zijn voor elke welzijns- en zorgorganisatie, klein of groot, of de raden van bestuur nu al ervaring hebben met goed bestuur of niet. Het is wel belangrijk om te zeggen: het gaat echt om aanbevelingen, het is geen regelgeving, het zijn geen richtlijnen. Dus het is echt bedoeld en gepresenteerd ten aanzien van de organisaties op het terrein als een leidraad aan hand waarvan zij hun goed bestuur kunnen bepraten, bediscussiëren, overdenken, evalueren en eventueel bijsturen. Op de eerste plaats presenteren we natuurlijk de aanbevelingen goed bestuur vanuit de overheid als ondersteuning ten aanzien van de sector inzake goed bestuur. We hebben die aanbevelingen ook gelanceerd in oktober 2016 tijdens 3 gratis studieavonden, die eigenlijk beschikbaar waren als gratis vorming ten aanzien van de sector. Daarnaast is nog wel belangrijk te vermelden dat er ook een zelfevaluatie-instrument goed bestuur is. Dat is gratis ter beschikking ten aanzien van de social profit sector. Het is niet ontwikkeld door de overheid, maar wel door de sector zelf, de Koning Boudewijnstichting en Verso. En het staat online ter beschikking op www.goedbestuur.be. Indien voorzieningen deze tool invullen, zullen ze een rapport op maat terug krijgen dat de stand van zaken geeft van hun bestuur in hun organisatie en daarnaast zullen ze ook nog een sectorrapport ontvangen zodat ze hun eigen resultaten op vlak van goed bestuur kunnen vergelijken met die van de sector."

JAN BRIERS & PETRA VAN AUDENHOVE

Jan Briers & Petra Van Audenhove

Als gouverneur heb ik één ding gemeen met de Justitiehuizen: we zijn bruggenbouwers.

In 2016 bezocht gouverneur Jan Briers de drie Oost-Vlaamse Justitiehuizen. Hij was getroffen door het engagement en de kwaliteit van de hulpverlening. Samen met Petra Van Audenhove, directeur van het Oudenaardse Justitiehuis, blikt hij terug.

Waarom vond u het belangrijk om als gouverneur de Justitiehuizen te bezoeken?

Jan Briers: “Als gouverneur ben ik wettelijk verplicht om jaarlijks een bezoek te brengen aan alle gevangenissen in de provincie. Bij mijn laatste bezoek gaf Karine Moykens, secretaris-generaal van het Departement WVG, me de tip om ook de Justitiehuizen eens te bezoeken. Dat leek me inderdaad belangrijk, dus heb ik ook alle betrokkenen – van de burgemeesters tot de korpschef van de politie en allerlei welzijnsmedewerkers – meegenomen. En ik was zo onder de indruk, dat ik mijn jaarlijkse rede voor de provincieraad volledig heb gewijd aan die bezoeken.”

Welke indruk kreeg u?

Briers: “Vooral de kwaliteit en het engagement van de medewerkers is me enorm bijgebleven. Toevallig staan er in de drie Justitiehuizen vrouwen aan de top en ze zijn alledrie even geëngageerd. Het viel me ook op hoe dicht de medewerkers staan bij kwetsbare mensen, zowel daders als slachtoffers. En ten slotte vond ik het mooi om te zien hoe elk Justitiehuis eigen klemtonen en projecten heeft. Op de ene plaats wordt gewerkt aan de kwalitatieve opvang van verkeersslachtoffers, op de andere plaats is er extra aandacht voor drughulpverlening...”

Welke boodschap hebt u er gebracht?

Briers: “Ik wilde vooral de nadruk leggen op de cruciale brugfunctie die Justitiehuisen hebben: ze staan tussen justitie en welzijn. Zeker na de zesde staatshervorming is dat cruciaal. Het maakt hen sterk, maar ook fragiel. Als men op federaal niveau beslist dat er meer enkelbanden worden uitgedeeld, dan komt er voor de Justitiehuisen natuurlijk zeer veel extra werk bij.”

Mevrouw Van Audenhove, hoe blikt u terug op het bezoek?

Petra Van Audenhove: “Als Justitiehuis waren wij natuurlijk erg blij met de interesse van de gouverneur en vooral ook het feit dat hij de drie huizen afzonderlijk wilde bezoeken. Dankzij die bezoeken en zijn provincierede, heeft hij ons weer een stukje uit de onbekendheid gehaald. We staan aan de vooravond van een nieuw decreet en zijn volop bezig met een missie- en visie-oefening. Dan is het extra belangrijk dat de gouverneur onze eigenheid nog eens in de verf zet.”

Welke rol kan de gouverneur spelen voor de Justitiehuisen?

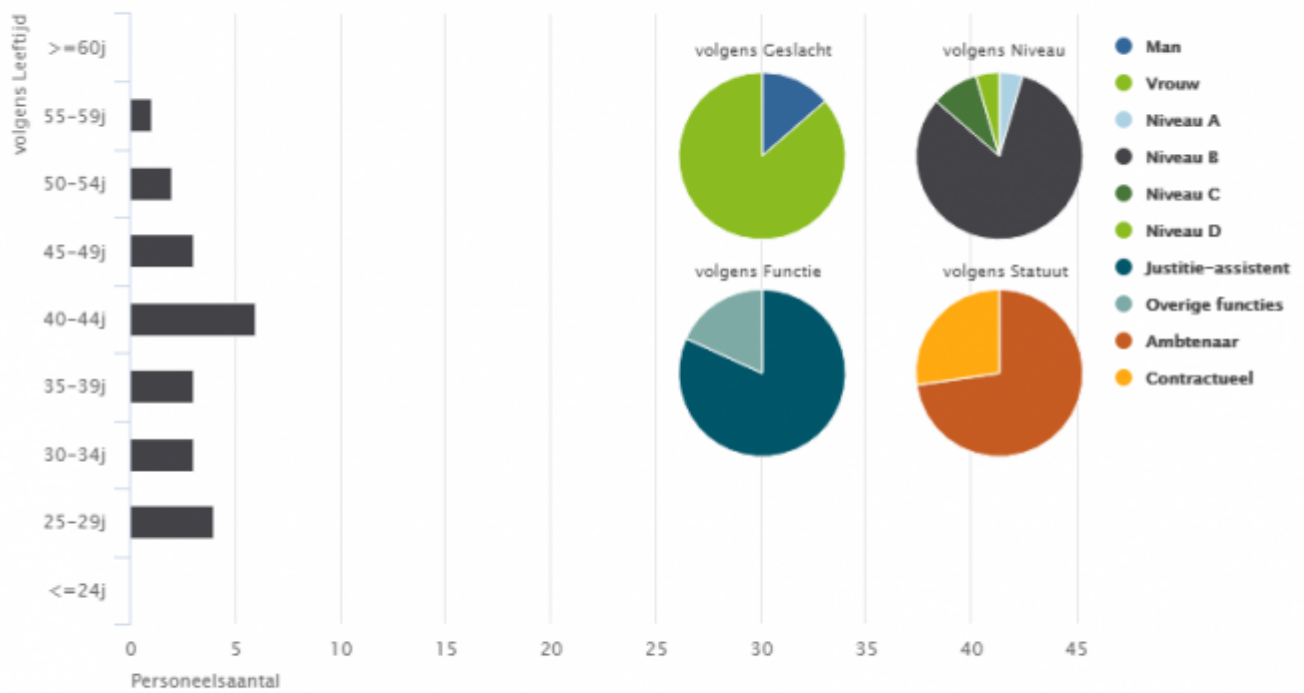
Van Audenhove: “Hij noemt zichzelf een bruggenbouwer en dat is natuurlijk belangrijk voor de Justitiehuisen. Zoals mr. Briers al zei, staan wij tussen justitie en welzijn. Het is belangrijk dat het bestaande aanbod binnen het welzijnsveld beter wordt afgestemd op onze noden en dat we tot dialoog komen, zodat onze cliënten makkelijker de weg vinden naar de vrijwillige hulpverlening. Onze tussenkomsten hebben een verplichtend karakter, waardoor er soms nog een spanningsveld is. De gouverneur heeft een neutrale positie, hij kan dus makkelijker mensen rond de tafel brengen.”

Briers: “Tijdens de bezoeken had ik veel betrokken partners meegenomen naar de Justitiehuisen en zij hebben nu beslist om jaarlijks terug te keren en regelmatig te overleggen. Dat is alvast een mooie stap naar meer dialoog. Ook de jaarrede, die is uitgegeven in een boekje, hebben we naar een brede waaier aan partners gestuurd: hopelijk halen zij er inspiratie uit.”

Zijn er al bepaalde projecten voortgevloeid uit deze bezoeken?

Van Audenhove: “In Oudenaarde willen wij al langer het Irisproject implementeren, dat cliënten ondersteunt die na seksueel misbruik opnieuw bij hun (potentiële) slachtoffers gaan wonen. Ook de andere gezinsleden worden erbij betrokken, zoals de partner en/of het slachtoffer. Daarvoor is er nood aan een duidelijke samenwerking met justitie, politie en hulpverlening om recidive te voorkomen. De gouverneur deed tijdens zijn rede een warme oproep aan de gedeputeerden om mee hun schouders onder dit project te zetten.”

Briers: “Het was me ook opgevallen dat er in de provincie een groot probleem is met drughulpverlening. Nu brengen een aantal studenten van de ViVes-hogeschool dat landschap in kaart, wat voor mij een belangrijke prioriteit is. Daarna gaan we met de resultaten aan de slag: we moeten de verschillende overheden overtuigen dat de begeleiding van drugsverslaafden vandaag een ramp is en dat dit voor het rijke Vlaanderen een schandvlek wordt. Laat ons daar eindelijk iets aan doen.”

JH Oudenaarde

KOENRAAD POLFLIET, SVEN EN MICHAEL

Koenraad Polfliet, Sven en Michael

Het is cruciaal dat gedetineerden worden gehoord.

In de Nieuwe Wandeling, de gevangenis van Gent, krijgen gedetineerden de kans om hun zegje te doen, op allerlei niveaus. "Een zeer bewuste keuze", vertelt beleidscoördinator Koenraad Polfliet. Hij getuigt samen met Sven en Michaël, twee gedetineerden die vanaf het begin betrokken zijn bij het gedetineerdenoverleg.*

De Gentse gevangenis kiest bewust voor inspraak en participatie door gedetineerden. Wat houdt dit precies in?

Koenraad Polfliet: "Sinds 2005 is het wettelijk verplicht om gedetineerden inspraak te geven in de organisatie van het gevangenisleven. In verschillende gevangenissen, waaronder die van Gent, zijn toen proefprojecten gestart. Hier werd vooral rond de kantine gewerkt. Nadien is dat een tijdje stilgevallen, tot de directie in 2013 besloot om er ernstig werk van te maken. Toen is het gedetineerdenoverleg opgericht. In datzelfde jaar kregen we van de Vlaamse overheid de opdracht om een lokaal actieplan voor de gevangenis te maken. We dachten met heel wat mensen na over onze doelstellingen, en ook de gedetineerden zelf kregen een stem. Ook toen kwam inspraak en participatie als een belangrijk speerpunt naar voren. Deze gevangenis had al langer een cultuur van inspraak. Al was dat vooral iets informeels: in het werkhuis vragen cipers bijvoorbeeld makkelijk de mening van gedetineerden. Maar nu is dat een zeer bewuste en formele keuze geworden. Vandaar dat we ook aan de VUB hebben gevraagd om er een onderzoek aan te wijden: er werden 78 betrokkenen bevraagd, onder wie 36 gedetineerden. Dat resulteerde in een boeiend rapport, dat we gebruiken om ons beleid verder uit te stippelen."

Sven, jij bent al sinds 2013 betrokken bij het overlegorgaan. Waarom vind je dit zo belangrijk?

Sven: “Zowel in de gewone samenleving als in de gevangenis heb je twee opties: je lot ondergaan, of het proberen te verbeteren. Elke kans die ik krijg om mijn leefomgeving bij te sturen, grijp ik met beide handen. En daarnaast is het gewoon zeer belangrijk dat gedetineerden worden gehoord. Nu worden zeer ingrijpende beslissingen genomen over ons leven, door mensen die nog nooit één uur in gevangenschap hebben gezeten. Als je nog nooit op cel hebt gekookt, weet je niet wat daarvoor nodig is. Hetzelfde geldt voor pakweg hygiëne, of bezoekenregelingen: het lijken kleine dingen, maar hun impact is groot.”

Michaël, wat beschouw jij als jullie belangrijkste verwezenlijking?

Michaël: “Eind 2016 hebben we een actie voor Music For Life op poten gezet: met een speciale kantine en cinema hebben we geld ingezameld. Daarmee konden we tonen dat wij nog altijd mensen zijn. Uiteraard zitten we hier met een reden, maar het is jammer dat we vaak negatief in het nieuws komen. Daarom was het ook zo spijtig dat wij als gedetineerden met die actie niet meer in the picture konden komen.”

Sven: “Dat is altijd een moeilijk evenwicht, omdat het gaat over wie beslist. Wij zijn gestraft en dus is het niet evident om ons verantwoordelijkheid te geven. Gelukkig is er af en toe ook vooruitgang, zoals die Music For Life-actie. Want het is niet makkelijk. Ook van andere gedetineerden krijgen we niet altijd de steun die je zou verwachten. Veel klachten en vragen, dat wel. Maar ze beseffen niet dat wij voor alles lang moeten ijveren. Wie hier nieuw binnenkomt, vindt het doodnormaal dat er Senseo's op cel staan. Jaren geleden was dat ondenkbaar.”

Zijn er ook zaken die lang aanslepen?

Michaël: “Ja, vooral kantinekwesties. Gedetineerden die werken, krijgen ongeveer 0,75 euro per uur. Daarmee kun je eten kopen, maar helaas zijn er in de kantine enkel merkproducten te koop. Een doos cornflakes kost 5 euro: daar moet je dus lang voor werken. Als er ook witte producten zouden komen, zouden we meer geld opzij kunnen zetten, voor gerechtskosten bijvoorbeeld.”

Sven: “Daarom blijven we die kwestie op tafel leggen. En er wordt ook naar ons geluisterd: op onze tweewekelijkse vergaderingen nodigen we geregeld personeel uit, tot de directie en de gevangenisarts toe. En ze komen steeds vaker. Dat is alvast een goed teken.”

Polfliet: “Het mag nooit een schijnparticipatie worden, het is cruciaal dat er echt wordt geluisterd én dat er rekening wordt gehouden met hun vragen. Maar daarnaast is dit ook een leerproces voor de betrokken gedetineerden. Ze moeten hun vragen goed onderbouwen, leren vergaderen, onderhandelen, omgaan met afwijzingen... In oktober vorig jaar organiseerden we een studiedag buiten de gevangenis, om het idee van inspraak en participatie te laten doorsijpelen naar andere gevangenis. Sven en Michaël hebben toen ook gesproken. Via Skype weliswaar, maar zo konden ze toch hun verhaal doen.”

**Michaël is een schuilnaam.*

LIESBETH WYSEUR, MICHAËLA DAELEMANS EN KOENRAAD JACOB

Liesbeth Wyseur, Michaëla Daelemans en Koenraad Jacob

Zorginspectie kwam voor het eerst proactief naar buiten met verslagen, mét succes.

Openbaarheid van bestuur is een van de speerpunten van de Vlaamse overheid. Voor het eerst werd een persconferentie georganiseerd om de inspectieverslagen van de algemene ziekenhuizen proactief toe te lichten. Een intensieve samenwerking tussen Liesbeth Wyseur (woordvoerder), Michaëla Daelemans (Zorginspectie) en Koenraad Jacob (Business Intelligence & Onderzoek).

Bij de dienst Zorginspectie gaan jullie heel ver in het openbaar maken van verslagen. Hoe is dat geëvolueerd?

Michaëla Daelemans: “We hebben inderdaad een hele evolutie doorgemaakt. Onze inspectieverslagen zijn al veel langer opvraagbaar, maar enkele jaren geleden hebben we ook de overstap gemaakt van passieve naar actieve openbaarheid. Vroeger kon iedereen die gegevens wel opvragen, maar er werd geen ruchtbaarheid aan gegeven. In 2016 hebben we nog een extra stap gezet: met een persconferentie hebben we er actief over gecommuniceerd. Daardoor konden we een veel duidelijker verhaal brengen. Met positieve kanten, maar ook uitdagingen en knelpunten.”

Vonden de ziekenhuizen dit ook een goed idee?

Daelemans: “Niet meteen. Vandaar dat we deze hele evolutie in nauw overleg met de sector hebben doorgemaakt. Eerst moest er al duidelijkheid komen over wat we wilden onderzoeken: wat is er belangrijk voor onze ziekenhuizen en de patiënten? Daarom hebben we ook nauw samengewerkt met patiëntenverenigingen. Ook hun mening is heel belangrijk. Toen we allemaal op één lijn stonden over het eisenkader, probeerden we de ziekenhuizen te overtuigen om zélf naar buiten te komen met hun rapporten. Dat verlaagt de drempel nog. Maar zij vonden het vooral belangrijk dat we een rapport zouden brengen over de hele sector. Niet de positieve en negatieve punten van elk ziekenhuis apart, maar een ruimer verhaal met voldoende nuance. Zo konden we aantonen dat wanneer we allemaal samen streven naar bepaalde doelen, dit ook vertaald wordt in positieve trends.”

Jullie moesten allerlei data verwerken tot één duidelijk geheel. Hoe hebben jullie dat aangepakt?

Koenraad Jacob: “Met business intelligence tools (BI) wilden we het graag zo visueel mogelijk maken, zodat het voor alle betrokkenen toegankelijk zou zijn. Bovendien wordt je boodschap dan ook meer evidence-based. En het moest ook een interactief rapport worden, waarin iedereen zelf op een gebruiksvriendelijke manier kan zoeken naar de trends en thema’s die hem interesseren. Maar tegelijk konden we nu zelf een aantal zaken naar de voorgrond schuiven die voor ons belangrijk waren, in hun juiste context.”

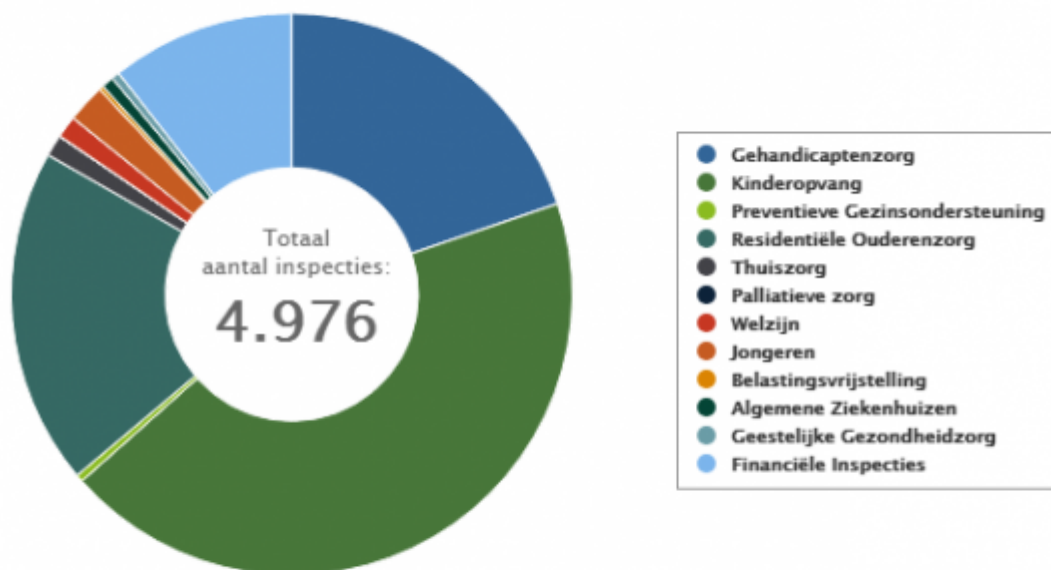
Welke reacties hebben jullie gekregen?

Liesbeth Wyseur: “De persconferentie was een zeer groot succes. Zorginspectie werd goed in the picture gezet, waardoor het ook meer gewicht krijgt binnen de sector en kan wegen op het beleid. En we zijn erin geslaagd om onze belangrijke boodschap te brengen: de Vlaamse ziekenhuizen zijn goed bezig, al zijn er nog een aantal knelpunten en mogelijkheden tot verbetering. We willen dus zeker geen zaken verdoezelen. Integendeel: alles staat online. Maar op deze manier krijgen we toch een bepaalde controle over ons verhaal en kunnen we het in de juiste context plaatsen.”

Zorginspectie: Aantal inspecties 2016 per toezichtsdomein

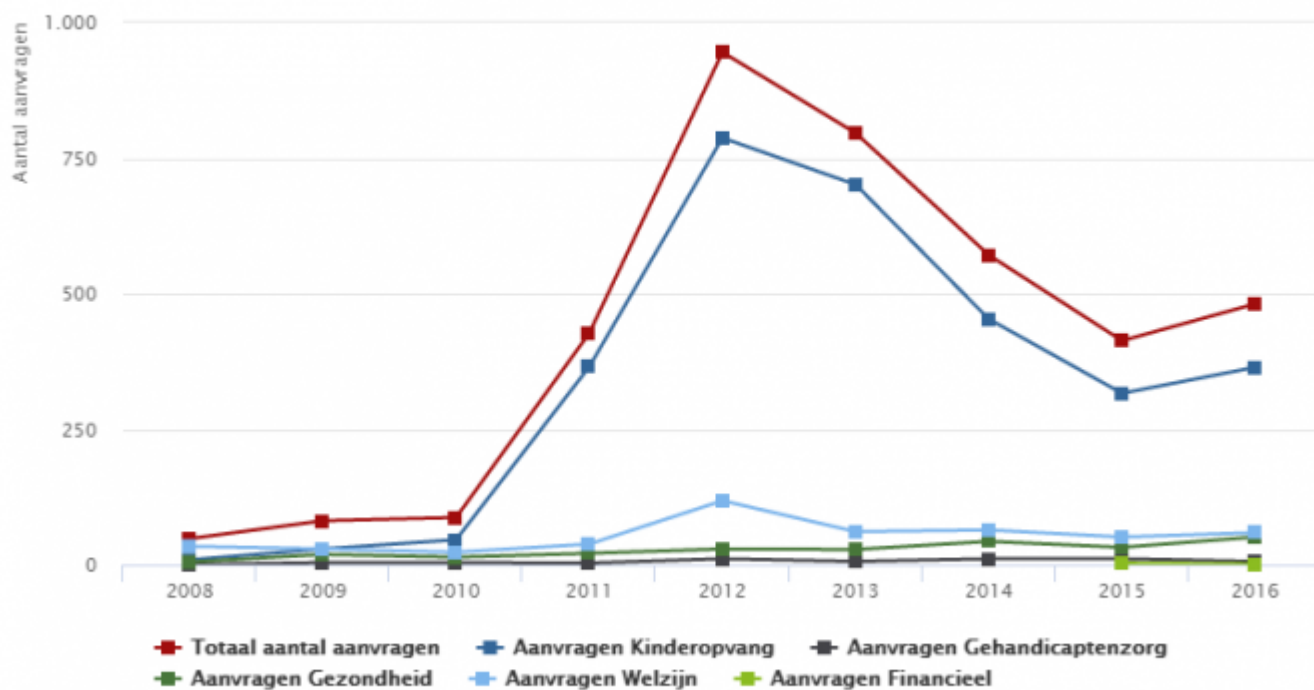
Klik op het toezichtsdomein voor een verdere onderverdeling

Zorginspectie Passieve openbaarheid

Aantal aanvragen in 2016

LON HOLTZER & TINE NOTTEBAERT

Lon Holtzer & Tine Nottebaert

Met de campagne 'een zorgjob, ik ga ervoor' willen we de juiste mensen aanspreken om in de zorg te werken.

Lon Holtzer, zorgambassadeur: "De campagne 'Een zorgjob, ik ga ervoor' is eigenlijk bedoeld om de arbeidsmarkt in de toekomst voor te bereiden omwille van het feit dat er in zorg en welzijn heel veel zorg op ons afkomt."

"Met de campagne willen we vooral bereiken dat we de juiste mensen aanspreken om in zorg en welzijn te gaan werken. En dat kan gaan over 18-jarigen die voor een studiekeuze staan, zowel als voor mensen die een carrière een andere wending willen geven en willen omschakelen naar zorg en welzijn."

"Boordtabellen zijn daarom ongelooflijk belangrijk. Je moet eigenlijk gaan kwantificeren waar de noden zitten en waar je mee bezig bent en uiteraard moet je ook het effect van je campagne meten. Anders ben je eigenlijk blind aan het sturen. Dus de boordtabellen geven ons inzicht om te weten bij welke beroepen we vooral "reclame" moeten maken. De knelpuntberoepen bij uitstek blijven verpleegkundigen, zorgkundigen en zorgenden. En dat blijkt ook uit de cijfers. Boordtabellen helpen ons om de campagne te sturen."

Tine Nottebaert, BI-ontwikkelaar: "We halen de data voor de boordtabellen voornamelijk bij de collega's van Onderwijs en Vorming omdat we werken met inschrijvingen en behaalde diploma's. De nieuwe software laat toe om de cijfers te visualiseren. Je hebt bijvoorbeeld een lijngrafiek waar je gemakkelijk de evolutie van Vlaanderen kan aftoetsten aan de evolutie van een bepaalde provincie. En het is interactief dus de kijker beslist zelf of hij de cijfers wil bekijken voor alle studenten of opgedeeld naar geslacht, provincie, leeftijd en zo meer."

Lon Holtzer: "De boordtabellen bevatten ongelofelijk veel gegevens en dat gaat zowel over studentenaantallen, als over de instroom. Maar dat gaat ook over beroepsbeoefenaars, hoeveel gaan er uiteindelijk werken en zijn aanwezig in de sector. Dat gaat over bevolking, hoe die evolueert enzovoort, en dat op verschillende niveaus. Dus er zitten heel veel gegevens in."

MARIJKE ENGHIEEN & DIDIER BOOST

Marijke Enghien & Didier Boost

Om drempels weg te nemen, moeten we outreachend en proactief werken.

Hoe zorg je ervoor dat elke burger de zorg krijgt die hij nodig heeft? Een moeilijke kwestie, die nu aangepakt wordt dankzij het Geïntegreerd Breed Onthaal. Marijke Enghien (afdelingshoofd Welzijn en Samenleving) en Didier Boost (onderzoeker Universiteit Antwerpen, verbonden aan de Master in het Sociaal Werk) geven een woordje uitleg.

Waarvoor staat het Geïntegreerd Breed Onthaal?

Didier Boost: “Het is een strategie die streeft naar een meer toegankelijke hulp- en dienstverlening met als hoofddoel onderbescherming, in de meest ruime zin van het woord, tegen te gaan. Het gaat dus niet alleen om mensen die hun recht op een leefloon of financiële bijstand niet opnemen, maar eerder om situaties waarbij de sociale grondrechten van burgers niet volledig uitgeput zijn. Het Geïntegreerd Breed Onthaal wil hiervoor zoveel mogelijk drempels in de hulp- en dienstverlening wegnemen, door de verschillende sectoren beter op elkaar af te stemmen.”

Marijke Enghien: “Ons uitgangspunt is dat iedereen wel eens vragen of problemen heeft, waarvoor misschien professionele hulp nodig is. Het is dus belangrijk dat iedereen goed en vlot de weg naar hulp vindt. Daarom willen we met drie kernactoren uit het welzijnsveld – de OCMW’s, de CAW’s en de diensten Maatschappelijk Werk van de ziekenfondsen – de expertise verzamelen en alles verbinden tot één onthaal.”

Boost: “Concreet komt het hierop neer: ongeacht waar burgers hun hulpvraag stellen, wordt er maximaal ingezet op het realiseren van hun rechten. Dat betekent dat de situatie en hulpvragen van burgers op meerdere levensdomeinen worden verkend en er oplossingen worden gezocht binnen dat onthaal. Maar het betekent ook dat mensen indien nodig op een zorgzame manier worden toegeleid naar het gespecialiseerde hulpverleningsaanbod. Voor dat laatste is het noodzakelijk dat hulpverleners en organisaties vertrouwen hebben in elkaar en er een goede communicatie is, zodat iedereen goed en snel geholpen kan worden.”

Wat zijn de belangrijkste drempels waardoor mensen geen hulp krijgen?

Boost: “Uit onderzoek blijkt dat deze drempels zich op verschillende niveaus kunnen situeren. Op het niveau van de hulp- of dienstverleningsorganisatie kunnen bijvoorbeeld aspecten zoals de bereikbaarheid of begrijpbaarheid van het aanbod de toegankelijkheid onder druk zetten. Op het niveau van de relatie tussen de hulpverlener en de hulpvrager spelen factoren zoals wederzijdse verwachtingen en inlevingsvermogen. En op het niveau van de cliënt, ten slotte, kunnen bijvoorbeeld vooroordelen ten aanzien van bepaalde organisaties of eerdere slechte ervaringen burgers weerhouden om een beroep te doen op het hulp- of dienstverleningsaanbod.

Engchien: “Maar ook informatie-uitwisseling tussen diensten is een drempel. Hulpverleners zijn vaak gebonden aan hun beroepsgeheim. Daardoor moeten mensen hun verhaal heel vaak opnieuw doen, wat hen kan tegenhouden om hulp te zoeken.”

Hoe willen jullie die drempels aanpakken?

Engchien: “Daarvoor hebben we twee sleutelwoorden: proactief en outreachend. Het eerste wil zeggen dat elke dienst signalen moet oppikken en doorgeven aan de kernactoren. Concreet voorbeeld: thuiszorg merkt dat er een schuldenprobleem is, en neemt contact op met één van de kernactoren om te kijken welke ondersteuning mogelijk is. Outreachend werken betekent dan weer dat hulpverleners zelf de stap naar potentiële hulpvragers moeten zetten.”

Boost: “Die twee concepten zijn sterk met elkaar verbonden. Als er proactief wordt gewerkt, verschuift het initiatief van de burger naar de hulpverlener. En outreachend werken betekent hoofdzakelijk dat sociaal werkers in de leefwereld van kwetsbare burgers treden en hen van daaruit ondersteunen.

Dit is een verhaal dat het hele welzijnsveld aangaat. Hoe promoten jullie deze ideeën?

Boost: “Er lopen nu elf pilootprojecten in heel Vlaanderen, die dit Geïntegreerd Breed Onthaal in de praktijk omzetten. Deze pilootprojecten worden wetenschappelijk opgevolgd vanuit een samenwerkingsverband tussen de Universiteit Antwerpen (Prof. Dr. Peter Raeymaeckers) en de KULeuven (Prof. Dr. Koen Hermans), maar worden daarnaast in de praktijk ondersteund door procesbegeleiders.”

Engchien: “In mei 2018 zouden we de resultaten van deze experimenten graag presenteren op de Sociaal Werk-Conferentie, en onze ideeën zo uitdragen naar het volledige sociale werkveld. Bovendien is het de bedoeling dat dit ook verankerd wordt in het nieuwe decreet Lokaal Sociaal Beleid en dat de lokale besturen dit in samenwerking met de vele hulpverlenende diensten op het terrein in de praktijk omzetten.”

Kunnen jullie een concreet voorbeeld geven van zo'n pilootproject?

Enghien: “Het Gentse OCMW kijkt wijk per wijk in haar actieve dossiers na: welke rechten putten bepaalde cliënten al uit, welke nog niet en hoe kunnen we hen hierin ondersteunen. Zo wordt onderbescherming actief aangepakt. En bovendien wordt daar vanuit een stadsbrede kijk gewerkt, met alle partners samen.”

NATALIE STRAGIER, HILDE LAUWERS, MANUELA SCHRÖDER & LUT VAN HOOFF

Natalie Stragier, Hilde Lauwers, Manuela Schröder & Lut Van Hoof

Het voordeel van een Steunpunt is dat we zeer kort op de bal kunnen spelen.

Het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin biedt wetenschappelijke ondersteuning aan het departement. Natalie Stragier (afdeling Beleidsinformatie en Kennisbeheer) biedt samen met Hilde Lauwers, Manuela Schröder en Lut Van Hoof een kijkje achter de schermen.

Wat is zo'n Steunpunt nu eigenlijk?

Hilde Lauwers (coördinator): "Het is een samenwerkingsverband tussen verschillende universiteiten en hogescholen die hun expertise samenbrengen om vragen van de overheid te beantwoorden en hun beleid te ondersteunen."

Natalie Stragier (stafmedewerker en contractbeheerder): "Tot 2015 bestond het Steunpuntenprogramma, waarbij verschillende steunpunten werden betaald met middelen van de inhoudelijk bevoegde minister én vanuit het departement Economie, Wetenschap en Innovatie. De Vlaamse regering heeft toen beslist dat die cofinanciering zou ophouden. Maar minister Vandeuren vond het nodig dat het Steunpunt WVG zou blijven bestaan voor de wetenschappelijke onderbouwing van zijn beleid, dus komt het budget nu alleen van het departement WVG."

Hoe verloopt het praktisch?

Lauwers: “We werken zowel met een meerjarenplan – waarvoor een vast jaarlijks budget is – als met actuele beleidsvragen. Zo loopt er nu een kort onderzoek naar de relatie tussen mantelzorgers en professionals, maar ook een grootschalig onderzoek naar een model om prognoses te kunnen maken over de zorgnoden in de toekomst. Wat uiteraard belangrijk is om het gepaste overheidsbudget vrij te maken.”

Stragier: “Om alles goed op te volgen, is er de Centrale Stuurgroep. Daarin zitten zowel mensen van het volledige beleidsdomein als vertegenwoordigers van het Steunpunt. Zij moeten onder meer het jaarplan en het jaarverslag goedkeuren alvorens het voorgelegd wordt aan de beleidsraad. En daarnaast is er per onderzoek ook nog een aparte stuurgroep die alles nauw opvolgt.”

Waarom is een Steunpunt de ideale manier om het beleid te ondersteunen?

Stragier: Het is vooral een manier om zeer kort op de actualiteit in te spelen. Als de overheid een onderzoek uitbesteedt, is dat een veel complexere procedure.”

Lauwers: “En vanuit ons perspectief is het vooral mooi om te zien hoe de expertise vanuit de verschillende universiteiten continuïteit krijgt en samen kan groeien.”

Is het ook tweerichtingsverkeer? Hebben de onderzoekers genoeg inspraak?

Lauwers: “Er is zeer veel overleg, wat ook noodzakelijk is omdat we beleidsgericht onderzoek doen. Zowel onderzoek als beleid zijn bepalend in het maken van keuzes. Dankzij de vele stuurgroepen wordt dat evenwicht nauwlettend in de gaten gehouden. In principe kunnen de onderzoekers van het Steunpunt zelf ook onderzoeksvoorstellen indienen. In het verleden gebeurde dat regelmatig. Maar door de zesde staatshervorming krijgen we zeer veel vragen van het departement, vooral over de Vlaamse Sociale Bescherming. Daardoor is er voorlopig minder ruimte om zelf voorstellen te doen.”

De voordelen hebben jullie al opgesomd. Zijn er ook nadelen?

Manuëla Schröder (administratieve ondersteuning): “Het is behoorlijk complex om alle partners op één lijn te krijgen. Dat vraagt veel overleg, wat met drukke agenda’s niet altijd evident is. Bovendien zijn er in de verschillende stuurgroepen ook nog externe partners uit het werkveld betrokken, wat het extra ingewikkeld maakt.”

En hoe zit het met de administratieve ondersteuning?

Lut Van Hoof (financieel aanspreekpunt): “Vanuit de KU Leuven sta ik in voor de opvolging van de begroting van het Steunpunt, uiteraard in overleg met de partners. Daar komt veel bij kijken: de financiële administratie, de documentenflow, de jaarlijkse rapportering, de rapporten aanvragen bij de andere universiteiten, zorgen dat iedereen alles op tijd indient...”

Stragier: “Aan de kant van de overheid volg ik op of de engagementen administratief correct verlopen. Het geheel wordt goedgekeurd door de centrale stuurgroep, door de beleidsraad, passeert via de Inspecteur van Financiën en pas dan kan de subsidie officieel toegekend worden. Door de veelheid aan onderzoeken komt er inderdaad veel afstemming en administratie bij kijken, om te zorgen dat beide boekhoudingen altijd kloppen. Maar de resultaten mogen er zeker zijn.”

NATASCHA DEVUYST EN ANNEKE

Natascha Devuyt en Anneke

In de gevangenis hoor je veel indianenverhalen over justitieassistenten.

Gedetineerden die uit de gevangenis komen, kunnen in aanmerking komen voor maatregelen zoals beperkte detentie, elektronisch toezicht of voorwaardelijke invrijheidsstelling. Dan worden ze begeleid door een justitieassistent. Anneke doorliep al een heel parcours met Natascha Devuyt (Justitiehuis Gent).*

Anneke, jij verbleef meer dan zes jaar in de gevangenis en je bent nu voorwaardelijk vrij. Hoe zag je traject eruit?

Anneke: "Vanuit de gevangenis ben ik in beperkte detentie gegaan en vervolgens kreeg ik al snel een enkelband, terwijl ik tijdelijk in een begeleid wonen-project van een psychiatrische voorziening zat. Daarna kon ik thuis gaan wonen en nu ben ik dus - de komende tien jaar - voorwaardelijk vrij."

Al die tijd word je begeleid door justitieassistent Natascha. Wat waren je verwachtingen?

Anneke: "In de gevangenis hoor je veel indianenverhalen over justitieassistenten. Zodra je aan medegevangenen vertelt dat je misschien vervroegd zou vrijkomen, begint het. Dat je dan niks meer mag, dat ze superstreng zijn, dat je constant gecontroleerd wordt... Gelukkig kende een medegevangene Natascha al, en hij was positief: ze is streng maar rechtvaardig, zolang je zelf eerlijk en transparant tegenover haar bent. En dat is ook gebleken. Bovendien werd ik in afwachting van mijn proces al een tijdje begeleid door een andere justitieassistent, tijdens een vrijheid onder voorwaarden. Dat was een positieve ervaring, dus ben ik er heel open-minded aan begonnen."

Natascha: “Ik vermoed dat de voedingsbodem van deze verhalen gevoed wordt door mensen bij wie het traject misgelopen is. Als dat gebeurt, is het soms makkelijker om de verantwoordelijkheid buiten jezelf te leggen. Ik waak erover om te begeleiden met zorg en controle uit te oefenen met respect. Dat wil niet zeggen dat mijn collega’s en ik onze cliënten pampere, zeker niet. Cliënten worden geresponsabiliseerd om zelf de touwtjes in handen te nemen. Maar het gebeurt wel in samenspraak en met zorg.”

En hoe ervaar je de relatie nu?

Anneke: “Natascha staat naast me. We zijn het zeker niet over alles eens, maar er wordt wel over alles overlegd. Ik kan de begeleiding en opvolging van Natascha het best uitleggen door de vergelijking te maken met twee banen: op mijn baan werk ik mijn traject uit, en op een parallelle baan loopt Natascha met me mee. Wanneer nodig kruist zij mijn baan en doet ze me stilstaan om na te denken over de weg die ik afleg. Ik ben een type dat altijd nogal snel wil gaan. Toen ik uit de gevangenis kwam, kon ik beginnen met vrijwilligerswerk. Intussen is dat geëvolueerd naar progressieve tewerkstelling. Mocht ik mijn zin kunnen doen, zou ik misschien al vier dagen per week werken, in plaats van drie. Maar het is niet slecht dat Natascha geregeld op de rem gaat staan en me vraagt om na te denken of de stappen die ik zet het meest aangewezen zijn voor het doel dat ik wil bereiken. Zo kan ik altijd weer mijn evenwicht vinden. En ik vind het toch ook cruciaal dat ik zelfstandig beslissingen mag nemen. Natascha controleert mijn doen en laten en ze is een vertrouwenspersoon, maar ze stelt me zelf voor mijn verantwoordelijkheid. Vorig jaar heb ik bijvoorbeeld gesproken op een studiedag van gevangenismedewerkers. De eerste contacten liepen via Natascha, maar ze heeft me altijd op het hart gedrukt dat ik dit alleen moest doen als ik er zelf voor de volle 100 procent achter stond.”

Natascha, hoe heb jij het traject met Anneke totnogtoe beleefd?

Natascha: “Het is een hobbelige weg geweest, zeker in het begin. Door omstandigheden is Anneke versneld overgestapt van beperkte detentie naar elektronisch toezicht. Zij had toen meteen de hoop om bij haar familie te gaan wonen. Maar dat leek me niet het meest aangewezen traject. De beschermde omgeving van de psychiatrische voorziening was een betere tussenstap. Maar dat heb ik zeer goed moeten beargumenteren naar haar toe en het ging gepaard met heftige discussies.”

Anneke: “In het begin had ik het er inderdaad moeilijk mee. En ook mijn ouders konden weinig begrip opbrengen. Maar gelukkig is Natascha een paar keer met hen gaan praten, om uit te leggen waarom een tussenstap meer kans op slagen had. Achteraf gezien ben ik heel dankbaar voor de manier waarop het is gelopen.”

De begeleiding door de justitieassistente is dus een meerwaarde?

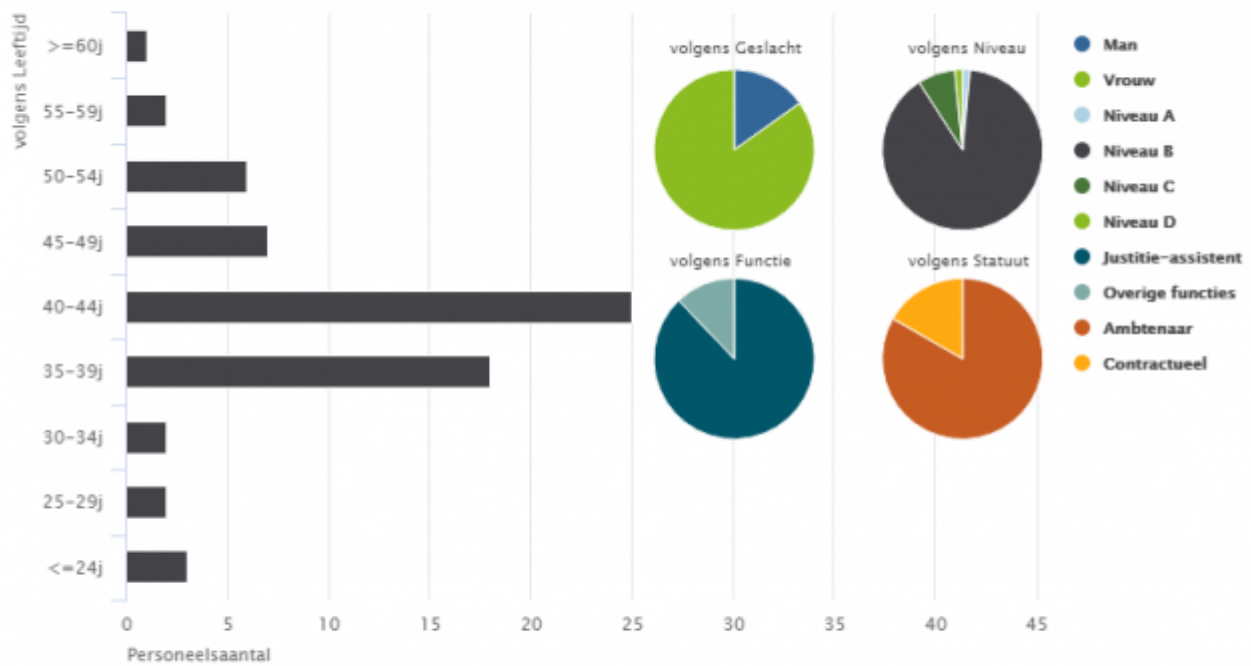
Anneke: “Jazeker. Voor mezelf, maar ook voor mijn familie, die mijn opvangnet is binnen mijn traject. Rond de eindejaarsperiode waren er grote spanningen met hen. Natascha kwam toen op huisbezoek om met ons allemaal te spreken. Zij slaagt erin de boel te kalmeren. De begeleiding draait niet alleen om de papierwinkel en mijn gerechtelijk dossier, maar om mijn hele context. Bij overlegmomenten met mijn zorgnetwerk is Natascha altijd aanwezig, zodat alles in volledige transparantie besproken wordt. Binnen de begeleiding gebeurt niets zonder mijn medeweten, alles gebeurt in samenspraak. Ik hoop dus dat zij de komende tien jaar aan mijn zijde blijft om mij verder te ondersteunen en te begeleiden binnen het traject dat ik nog moet afleggen. Mocht mijn dossier ooit overgaan naar iemand anders, zou dat toch slikken zijn. Dan moet je weer helemaal opnieuw beginnen en dat vertrouwen winnen.”

**Anneke is een schuilnaam.*

Personeel Justitiehuizen

situatie op 31/12/2016

JH Gent

NICKY PRENEN

Nicky Prenen

De facilitaire diensten hebben opnieuw een bewogen jaar achter de rug.

Om de Vlaamse overheid efficiënter te doen werken, worden de logistieke taken gecentraliseerd in het Facilitair Bedrijf. Nicky Prenen, facilitair verantwoordelijke binnen het Departement WVG, legt uit welke impact dit had op zijn team.

Wat doen de facilitaire diensten precies?

Nicky Prenen: “Wij zijn verantwoordelijk voor alle logistiek: het courante bureaumateriaal, de telefonie, de voertuigen, het meubilair... Je zult zelden iets over ons lezen in missie- en visieteksten, want we staan ver van het inhoudelijke. Ons doel is om ervoor te zorgen dat inhoudelijke diensten zich niet met alle rompslomp hoeven bezig te houden. Daarnaast zijn wij ook een verbindende factor: binnen het departement zijn wij een van de weinige diensten die met alle afdelingen in contact staan, waardoor wij de kansen en noden van de verschillende diensten goed zien.”

Jullie diensten zijn nu gecentraliseerd. Wat moeten we ons daarbij voorstellen?

Prenen: “In 2014 heeft de Vlaamse regering beslist dat de ondersteunende diensten van alle departementen zoveel mogelijk gecentraliseerd moeten worden in één entiteit, het Facilitair Bedrijf. Er lopen soortgelijke trajecten voor de personeelsdiensten en de boekhouding. De effectieve ‘transitie’ vond in 2016 plaats, een vrij intens jaar. Nu komt het erop neer dat onze dienst nog altijd bestaat binnen het departement WVG, maar dat wij een deel van onze taken hebben afgestaan aan het Facilitair Bedrijf. Zij kopen nu bijvoorbeeld de mobiele telefoons aan en ook het meubilair.”

Welke bezorgdheden leefden er bij jullie team?

Prenen: “Het voelt altijd vreemd om een deel van je werk af te geven aan wildvreemden. Bovendien heeft het team al enkele bewogen jaren achter de rug. Door de fusie met Zorginspectie en de verhuis van de Justitiehuisen naar het Vlaamse niveau, was het personeel van het departement ineens verdrievoudigd en bovendien kwamen er 15 ‘buitendiensten’ bij. En nu kwam er dus weer een hele omwenteling. Er leefde vooral angst omdat zo’n traject aanpassingen vergt in de werkingsprocessen, maar ook omdat mensen ons team moesten verlaten om bij het Facilitair Bedrijf te gaan werken. Uiteindelijk was dat voor twee mensen het geval. Daarnaast was er natuurlijk de schrik dat we onze ‘klanten’, de verschillende afdelingen van het departement, maar ook de agentschappen Zorg en Gezondheid en Jongerenwelzijn, niet meer even goed zouden kunnen helpen. Vroeger waren wij een soort eindpunt – wij werkten rechtstreeks voor die klanten – maar nu zijn we een tussenstation geworden: we moeten de rechten van onze klanten verdedigen, de werking controleren én onderhandelen met het Facilitair Bedrijf, dat aankopen doet op ons budget.”

Hoe kijk je terug op het hele traject?

Prenen: “Zodra we wisten dat de transitie zou plaatsvinden, hebben we heel onze dienstverlening in kaart gebracht. Sommige taken zijn zo evident geworden, dat je ze zou vergeten. Dan hebben we overlegd met het Facilitair Bedrijf: welke taken nemen zij op en hoe doen zij dat. Er waren een aantal taken die zij zonder problemen konden overnemen, zonder dat onze klanten het zouden merken. Of zij nu bureaumateriaal aankopen of wij, maakt niet veel uit. Maar voor sommige zaken ligt dat toch anders. Het Facilitair Bedrijf biedt bijvoorbeeld ook een dienstverlening rond voertuigbeheer. Maar dit hebben we niet overgedragen, omdat de wagens van het mobiele team voor elektronisch toezicht een zeer complexe materie zijn. Die wagens bevatten onder meer specifieke software. De continuïteit is daar zo belangrijk, dat we ervoor hebben gepleit om ze zeker binnen ons departement te houden.”

Wat zijn volgens jou de belangrijkste voor- en nadelen?

Prenen: “Ik denk dat er voor de klanten wel wat zaken verbeterd zijn: de bestellingen (zeker van courant bureaumateriaal) gebeuren bijvoorbeeld sneller dan vroeger. En ze hebben nu één aanspreekpunt, Facilipunt, waardoor er een betere continuïteit is. Een nadeel voor de klant is dat het Facilitair Bedrijf helemaal geen voeling heeft met de inhoudelijke dienstverlening. □ Voor ons als tussenpersoon verloopt de rapportering nog niet altijd optimaal. Ik snap dat het Facilitair Bedrijf soms worstelt met de verschillen tussen de afzonderlijke organisaties. Soms willen wij iets op deze manier, terwijl het departement Landbouw en Visserij dat helemaal anders wil. Waardoor afspraken niet altijd correct worden nageleefd. We kunnen dus zeker nog groeien, de komende jaren.”

PETER JANSSENS & CHRISTOPHE BOGAERTS

Peter Janssens & Christophe Bogaerts

Door maandelijkse consultatiedagen van de afdeling personeel bouw je een band met de werking en het personeel.

Peter Janssens, dossierbehandelaar: "In het klantentevredenheidsonderzoek van 2010 gaven de klanten van de afdeling Personeel weer dat de afstand tussen de buitendiensten en de afdeling als groot wordt ervaren. Dus we zijn beginnen nadenken en we zijn in maart 2012 gestart met die consultatiedagen. De dossierbeheerders gaan maandelijks langs in de provinciehoofdsteden en in de instellingen voor bijzondere jeugdbijstand De Kempen, De Zande en De Grubbe".

Christophe Bogaerts, logistiek directeur jeugdvoorziening De Kempen (Jongerenwelzijn): "Ik ben er 100 procent zeker van dat zowel personeelsleden en wij ook als directie de consultatiedagen door de dossierbeheerder als zeer positief ervaren. Personeelsleden hebben nu een aanspreekpunt binnen de instelling en ze hebben ook persoonlijk contact met de dossierbeheerder."

Peter Janssens: "Er zit geen ruis op de communicatielijnen, er is geen tussenpersoon die dingen verkeerd kan interpreteren of doorgeven. Dus we hebben een direct contact met het personeelslid. We komen hier nu ook maandelijks op de werkvloer zelf waardoor je ook een betere band hebt met de werking hier, de personeelsleden en dergelijke."

PHILIPPE MARCHAND

Philippe Marchand

Door de ICT te stroomlijnen, zijn de Justitieuizen en het departement meer verbonden.

De Justitieuizen maken al een tijdje deel uit van het Departement WVG. Maar hun ICT-systeem werd pas in 2016 overgeheveld van de FOD Justitie naar de Vlaamse Overheid. Een huzarenstukje, vertelt Philippe Marchand, ICT-coördinator van het Justitiehuis Antwerpen.

Kan je kort schetsen wat de overgang naar het ICT-netwerk van de Vlaamse overheid precies inhield?

Philippe Marchand: "Eind 2014 begon de overheveling van de Vlaamse Justitieuizen naar de Vlaamse Overheid, tenminste wat de werknemers betreft. Maar de ICT bleef nog een hele tijd 'plakken' bij Justitie. De eerste gesprekken met de FOD Justitie vonden plaats in april 2014. Hoe kon het netwerk overgedragen worden, en welke systemen moesten weer vanaf nul uitgedacht worden? Een groot pluspunt was wel dat ikzelf en de andere ICT-aanspreekpunten er vanaf het begin bij betrokken waren. Maar er komt natuurlijk veel bij kijken. Om iedereen inhoudelijk op één lijn te krijgen, maar ook praktisch. Zo huizen de diensten Slachtofferonthaal en Bemiddeling in Strafzaken in het Antwerpse gerechtshuis. Om de nieuwe glasvezelkabel voor deze twee diensten te kunnen installeren, moest er onder andere bekeken worden hoe we de kabel - van ongeveer 500 meter lang - langs de Bolivartunnel konden leiden. Deze tunnel, die onder het gebouw loopt, verdeelt de kelderverdiepingen in twee afzonderlijke delen."

Konden jullie niet gewoon instappen op het bestaande netwerk?

Marchand: "Zo eenvoudig is dat niet. We hadden bijvoorbeeld nieuwe kabels en netwerkcomponenten nodig. Onze oude bestandserver is ook volledig gemigreerd, en alle computers moesten opnieuw geïnstalleerd worden, zodat ze herkend zouden worden door het nieuwe netwerk. En ook de telefonie is volledig nieuw. Maar het was vooral wachten op de nieuwe Sipar (een webapplicatie die de Justitiehuizen gebruiken voor de opvolging van strafrechtelijke dossiers, burgerrechtelijke dossiers en ook voor de dienst Slachtofferonthaal). Het bestaande registratiesysteem kon niet gebruikt worden op het netwerk van de Vlaamse overheid, en bovendien was hij dringend aan vernieuwing toe. Dat alles heeft bijna het volledige jaar 2016 in beslag genomen."

Konden de werknemers van de Justitiehuizen in tussentijd gewoon doorwerken?

Marchand: "Uiteraard. Maar dat vroeg wel een minutieuze planning."

Heeft deze overgang de verbondenheid tussen de Justitiehuizen en het Departement WVG vergroot?

Marchand: "Dat denk ik wel. Als ICT-aanspreekpunt heb ik nu zelf meer verantwoordelijkheden. Als er een nieuwe werknemer bijkomt, moet ik bijvoorbeeld zelf de gebruikersabonnementen aanvragen, terwijl dat vroeger bij de FOD Justitie allemaal naar hogerop werd gestuurd. Mijn functie zit nu veel beter in elkaar. Ik heb meer werk, maar het is logischer. En ook de helpdesk werkt veel vlotter."

Heeft dat ook een keerzijde: een grotere afstand ten opzichte van de FOD Justitie?

Marchand: "Nee, dat denk ik niet. De core business van de Justitiehuizen blijft hetzelfde: mensen opvolgen die een misdrijf hebben gepleegd en hen op het rechte pad houden. Er wordt nog altijd nauw samengewerkt met gevangenen, rechtbanken, enzovoort. Wij hadden bijvoorbeeld al een gezamenlijke webapplicatie waarbij de justitieassistenten, de administratie en mensen van het parket informatie over daders kunnen raadplegen. Die bestaat nog steeds, ook in ons nieuwe systeem."

Zijn er ook nadelen aan verbonden?

Marchand: "Niet echt, al evolueert alles heel snel op ICT-gebied. Voor cliënten die na jaren uit de gevangenis komen, kan dat soms moeilijk zijn. Veel cliënten moeten bijvoorbeeld nog naar een krantenwinkel om bepaalde documenten door te faxen, omdat ze geen internetverbinding hebben. Als overheid moeten we er altijd bijilstaan dat de razendsnelle modernisering geen barrière mag worden voor cliënten."

TAMARA DE GROOF, ALAIN ROGIERS EN LEEN DEVLIEGHERE

Tamara De Groof, Alain Rogiers en Leen Devlieghere

Na de aanslagen op 22/3 dachten wij meteen als hulpverleners.

De aanslagen in Brussel waren een tragisch dieptepunt van 2016. Gelukkig werden slachtoffers, nabestaanden en bezorgde burgers goed bijgestaan. Tamara De Groof (Slachtofferonthaal Brussel), Alain Rogiers (CAW Brussel) en Leen Devlieghere (Tele-Onthaal) blikken terug.

Hoe kijken jullie terug naar 22 maart?

Alain Rogiers: “De gruwelijke feiten en de onzekerheid – veel collega’s werken en wonen in Brussel – hadden een grote impact op onze hulpverleners. Het was een ochtend vol chaos en emotie. Maar uiteraard wordt de hulpverlener in jezelf ook meteen wakker. Bij feiten van dergelijke omvang wordt het rampenplan afgekondigd en Slachtofferhulp, een van de diensten van het CAW, is dan een vaste partner. Ons team is dus meteen in actie geschoten. We kregen lijsten met betrokkenen (nabestaanden en gewonden) en hebben hen proactief gecontacteerd. Helaas waren die lijsten niet compleet, maar we hebben al het mogelijke gedaan om zoveel mogelijk mensen te bereiken.”

Tamara De Groof: “Ons verhaal is zeer gelijkaardig. Net als de meeste mensen in Brussel en de rest van het land voelde ik die ochtend vooral angst, ongeloof en paniek. Mijn zus neemt elke dag de getroffen metrolijn, dus aanvankelijk zat ik vooral te wachten op haar telefoontje. Maar ook bij Slachtofferonthaal bleven wij natuurlijk niet bij de pakken zitten en hebben we op vraag van het federaal parket de slachtoffers gecontacteerd. Ook wij werden geconfronteerd met onvolledige lijsten. Frustrerend, maar in zulke omstandigheden kun je alleen maar je uiterste best doen.”

Leen Devlieghere: “Bij Tele-Onthaal hebben we die ochtend ook meteen beslist om actie te ondernemen. We hebben onze vrijwilligers zo goed mogelijk geïnformeerd en we kregen vanaf de eerste dag heel wat oproepen over de aanslagen. Daar waren amper slachtoffers en directe betrokkenen bij, maar vooral mensen uit de brede bevolking die op zoek waren naar een uitlaatklep. Dat hadden we ook al gezien bij gelijkaardige ingrijpende gebeurtenissen uit het verleden, zoals de affaire-Dutroux of de aanslagen van 9/11. Mensen zoeken een uitlaatklep voor hun angst, ongeloof, boosheid en verontwaardiging.”

Bij de slachtoffers heerste wat onzekerheid over de verschillende organisaties. Wie neemt welke rol op?

De Groof: “Bij Slachtofferonthaal begeleiden wij mensen bij gerechtelijke procedures. Wanneer slachtoffers of nabestaanden in contact komen met justitie, wordt onze dienst ingeschakeld. Zo helpen wij bijvoorbeeld veel mensen om hun persoonlijke spullen terug te krijgen, we beantwoorden vragen over het lopende dossier, we geven bijstand bij zittingen en bij inzage van het dossier en we ondersteunen mensen die zich willen aanmelden als burgerlijke partij.”

Rogiers: “Bij Slachtofferhulp is het een combinatie van psychosociale zorg (hulp bij traumaverwerking bijvoorbeeld), informatie en advies (rond het juridische traject bijvoorbeeld), en praktische hulp, zoals verzekeringskwesities. Vrij snel na de aanslagen werden wij ook gecontacteerd vanuit verschillende hoeken: scholen die op zoek waren naar coaching, niet-rechtstreeks betrokkenen die sterk geraakt waren, therapeuten die gratis hun diensten wilden aanbieden...”

Devlieghere: “Onze belangrijkste taak is een luisterend oor bieden: we geven mensen tijd en ruimte om hun verhaal te doen en we proberen samen te bekijken hoe ze weer in hun sterkte kunnen komen. Als het heel moeilijk gaat of als mensen specifieke vragen hebben, dan verwijzen wij hen door naar andere diensten, zoals het CAW.”

En hoe verliep de samenwerking?

Rogiers: “Slachtofferonthaal en Tele-Onthaal zijn partners met wie wij regelmatig samenwerken. Het voordeel is dat we elkaar kennen en dat we goed weten wie welke taken kan opnemen.”

Devlieghere: “Als Tele-Onthaal kunnen wij vooral een complementaire rol spelen: wij zijn 24 uur op 24 bereikbaar, zodat mensen ook buiten de kantooruren van het CAW en Slachtofferonthaal bij ons terecht kunnen.”

De Groof: “In het begin was de samenwerking wel een zoektocht. Iedereen zat vol goede bedoelingen en er was veel betrokkenheid. Daardoor werd de keten van slachtofferzorg soms wat verstoord. Het is niet altijd makkelijk om een slachtoffer of nabestaande snel ‘los te laten’. Dat was een evenwichtsoefening, en het is belangrijk dat we hier lessen uit trekken voor de toekomst.”

Krijgen jullie nog steeds vragen rond de aanslagen?

Rogiers: “Bij ons is dat zeer sporadisch geworden, maar het gebeurt wel. Het gaat dan om mensen die in het begin misschien geen behoefte hadden aan hulp, maar nu wel.”

De Groof: “Wij krijgen nog wekelijks nieuwe meldingen: vaak mensen die zich aanvankelijk geen slachtoffer voelden, omdat ze bijvoorbeeld niet fysiek gekwetst waren, maar die nu toch merken dat ze een trauma opgelopen hebben. Ook zij willen zich graag burgerlijke partij stellen.”

THOMAS FEYS

Thomas Feys

De overheid geeft een duwtje in de rug zodat zorgvoorzieningen rond klimaat gaan werken.

Thomas Feys, bouwtechnisch adviseur VIPA: "In september 2016 zijn er een aantal klimaatrondetafels georganiseerd. Rond het thema welzijn waren alle stakeholders uit de sector uitgenodigd. In een vervolg op die klimaatrondetafels werd er een maandelijks overleg opgestart met de koepelorganisaties. Daaruit zijn dan uiteindelijk 13 klimaatengagementen naar voor gekomen".

"Bij het consulteren van de stakeholders uit de sector kwam al snel naar boven dat er een grote bereidheid is om met het klimaat aan de slag te gaan, om engagementen tot stand te brengen. Maar om die tot uitvoering te brengen werd er gekeken naar de overheid om te faciliteren. Dit omdat zorgvoorzieningen heel sterk zijn in het aanbieden van zorg, maar de affiniteit met infrastructuur is vaak iets verder weg. Daarom werd er naar de overheid gekeken om hen daarbij een duwtje in de rug te geven."

Engagementen om rond klimaat te werken

"Bij de totstandkoming van de engagementen hebben we ook getracht om in eerste instantie in te zetten op energiebesparing. Als mensen denken aan duurzaamheid, gaat het in eerste instantie altijd over energie. Maar we hebben er specifiek over gewaakt dat het deze keer veel verder gaat dan enkel en alleen energie, dus ook andere aspecten zoals mobiliteit, materiaalgebruik, omgaan met water, Ook die aspecten komen aan bod in de engagementen."

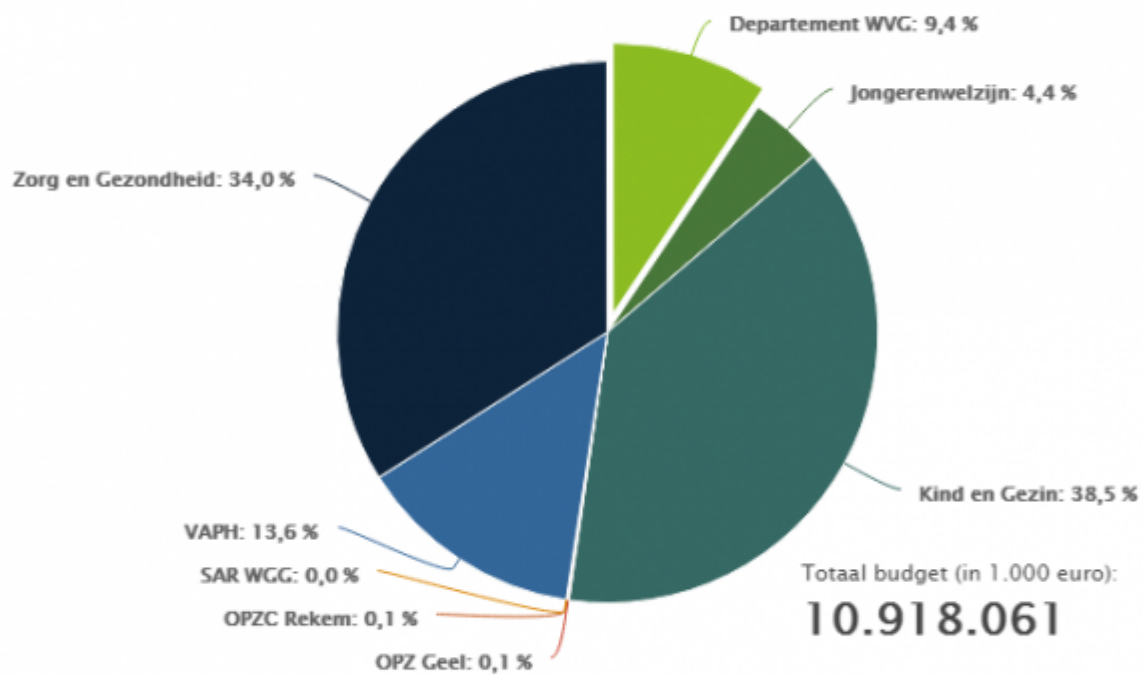
"Het komt er nu op aan om de engagementen in concrete maatregelen om te zetten en daarbij de voorzieningen bij te staan zodanig dat hun studies op papier niet in de kast blijven liggen. We gaan hen daarbij helpen door onder meer raamcontracten aan te bieden waarop zij enkel nog moeten intekenen."

FINANCIËLE CIJFERS DEPARTEMENT WVG

Budget Beleidsdomein WVG 2016

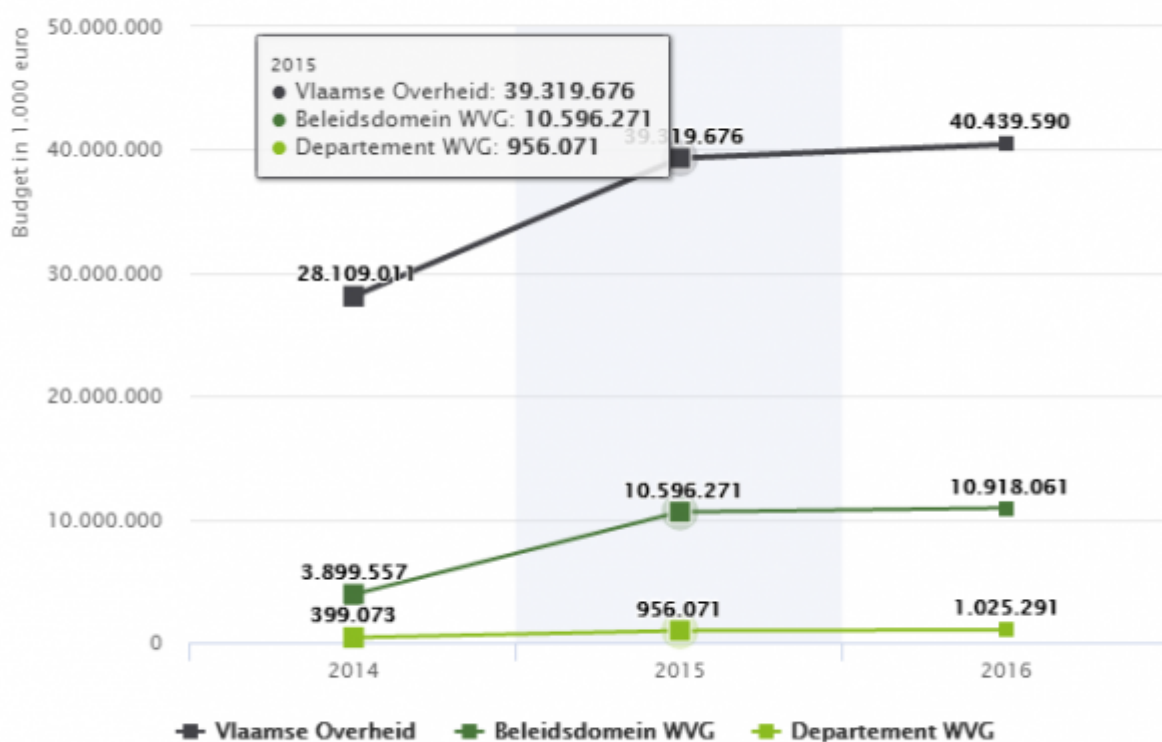
Budget in 1.000 euro

Evolutie budget Vlaamse Overheid, Beleidsdomein WVG en Departement WVG

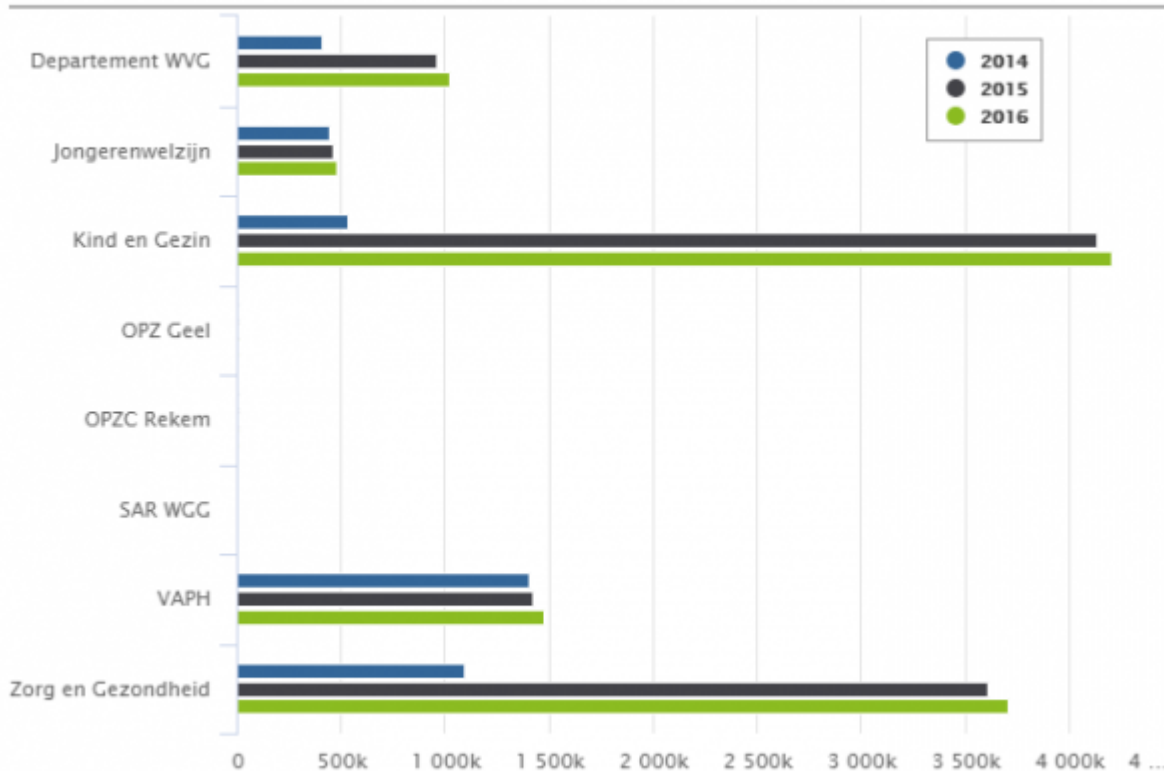
Budget in 1.000 euro

Evolutie budget Beleidsdomein WVG

Budget in 1.000 euro

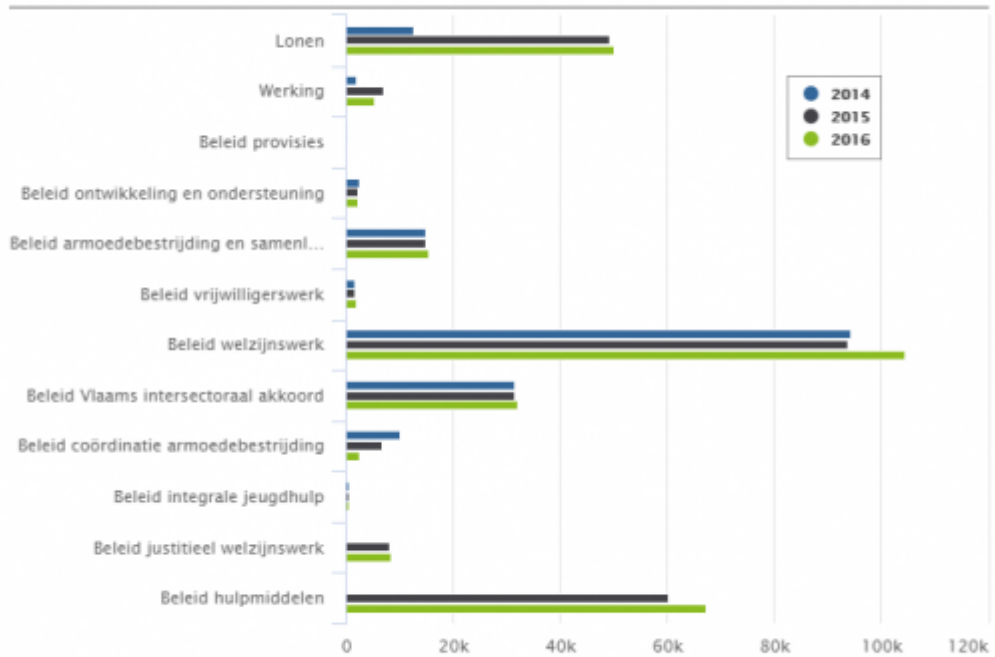

Departement WVG: budget inclusief VIPA, VASGAZ en Zorginspectie

Evolutie verdeling budget Departement WVG

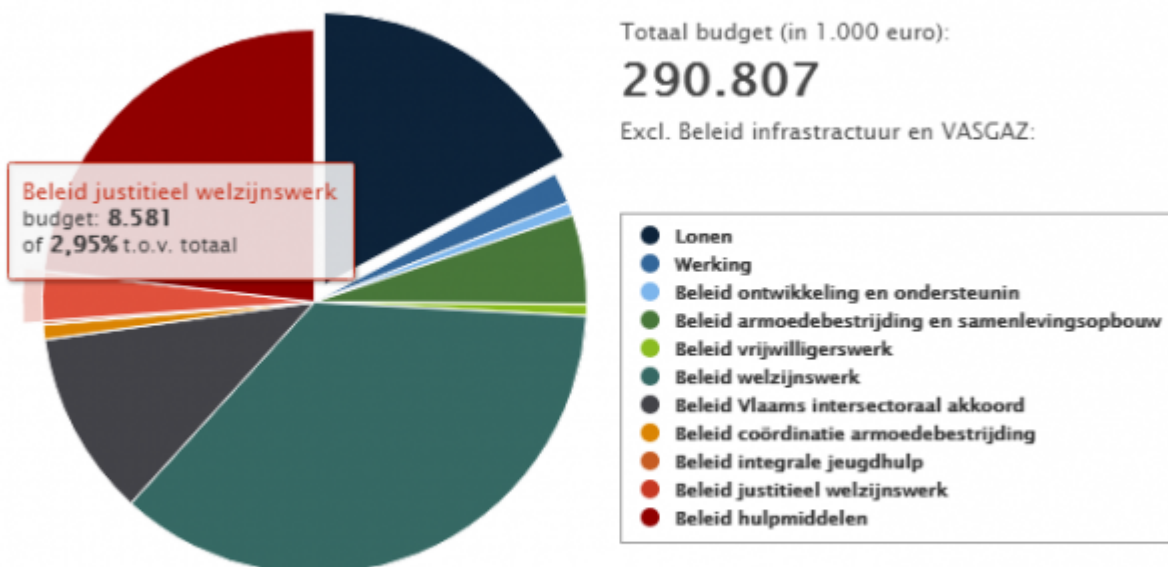
Excl. Beleid infrastructuur en VASGAZ – Budget in 1.000 euro

Verdeling budget Departement WVG 2016

Excl. Beleid infrastructuur en VASGAZ – Budget in 1.000 euro

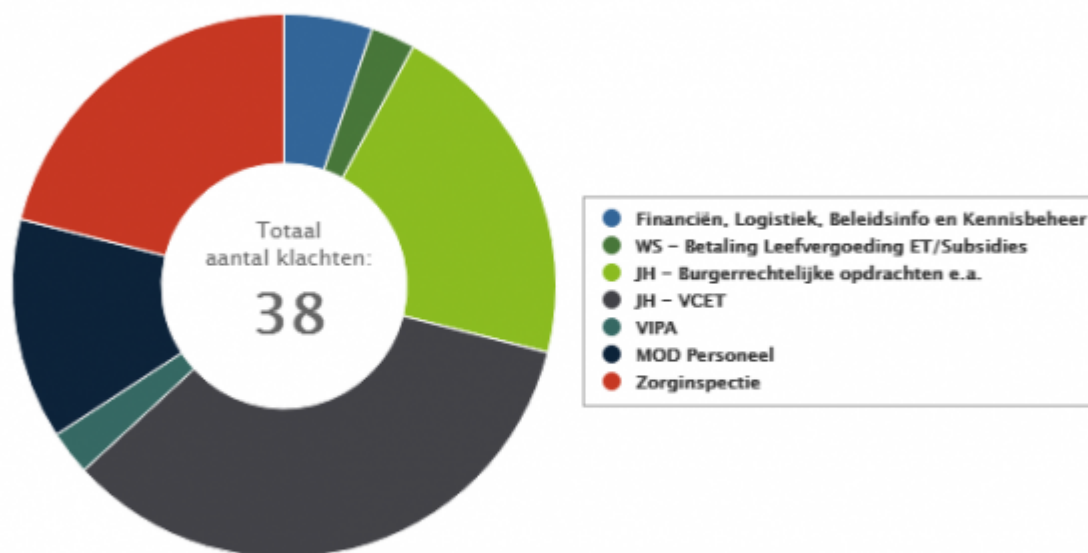
| CIJFERS OVER KLACHTEN

<p><p>

Klachten Departement WVG 2016

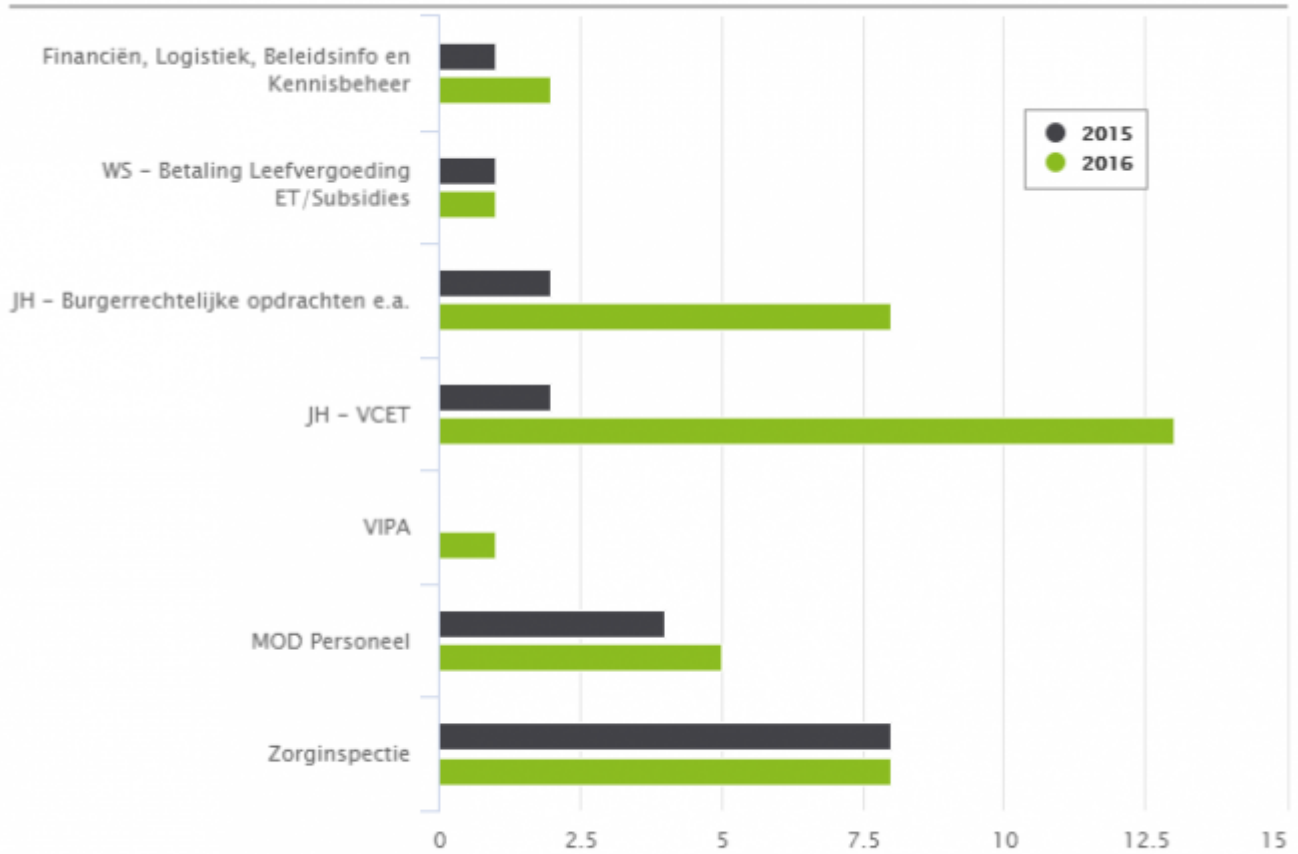
EERSTE LIJN

Evolutie Klachten Departement WVG 2015-2016

EERSTE LIJN

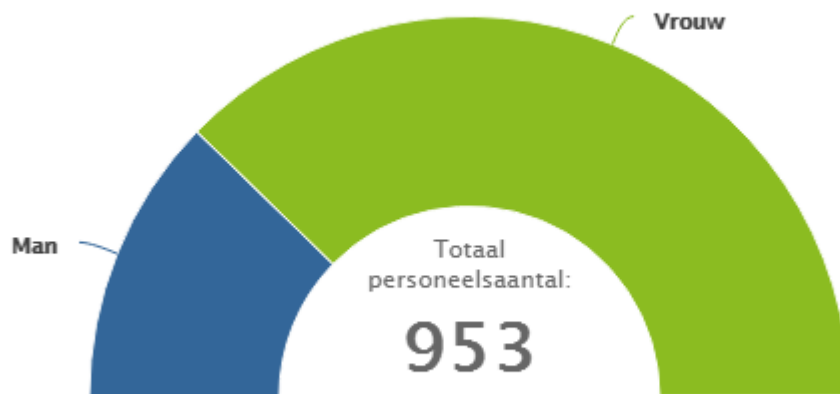
CIJFERS PERSONEEL

PERSONEELSAANTAL DEPARTEMENT WVG NAAR GESLACHT

Personeelsaantal Departement WVG naar geslacht

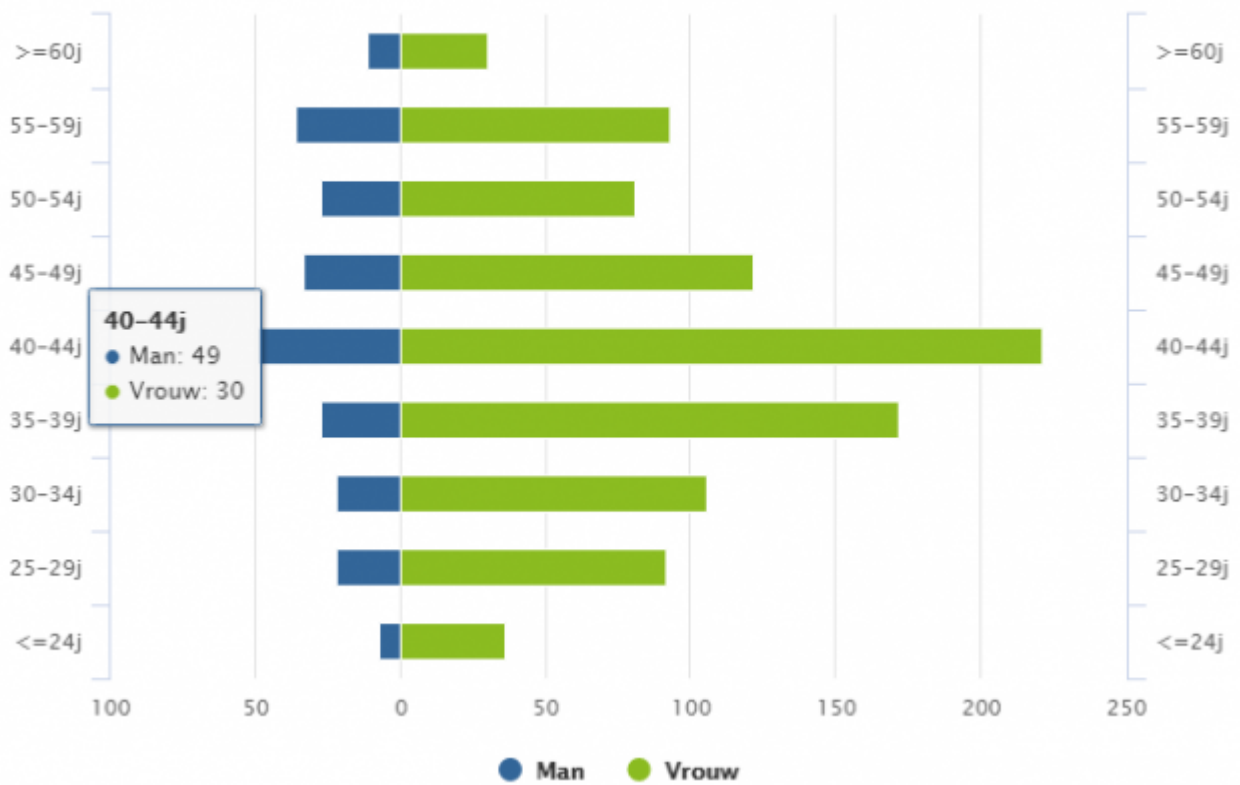
situatie op 31/12/2016

PERSONEELSAANTAL DEPARTEMENT WVG NAAR LEEFTIJDKLASSE EN GESLACHT

Personeelsaantal Departement WVG naar leeftijdsklasse en geslacht

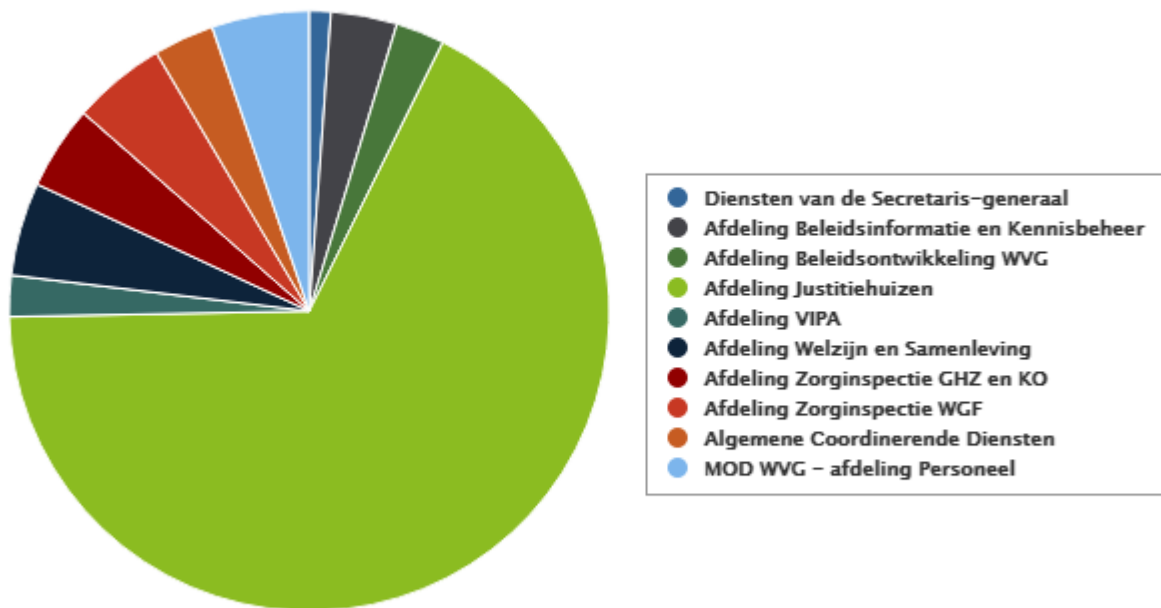
situatie op 31/12/2016

PERSONEELSAANTAL DEPARTEMENT WVG NAAR AFDELING EN NIVEAU

Personeelsaantal Departement WVG naar afdeling en niveau

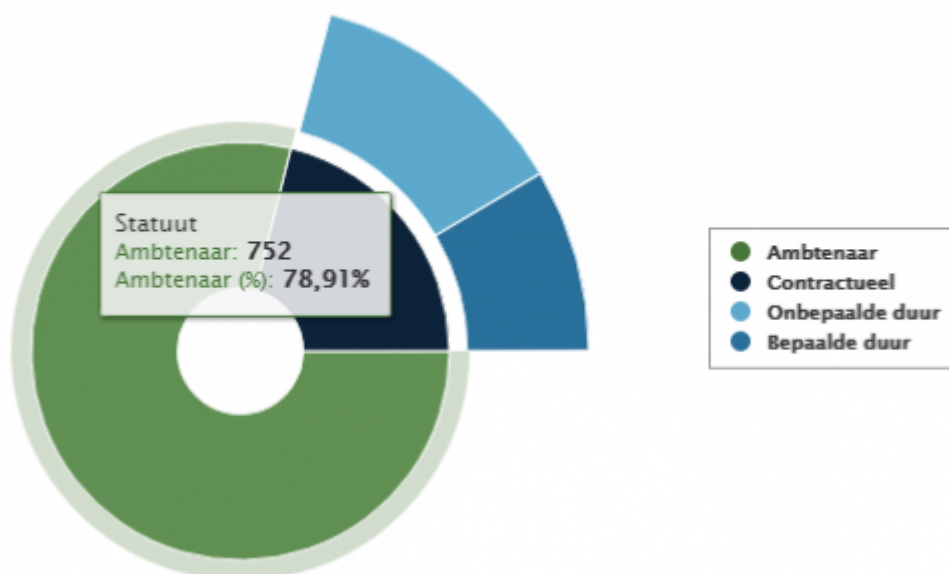
Klik op de afdeling om het personeelsaantal per niveau te bekijken

PERSONEELSAANTAL DEPARTEMENT WVG NAAR STATUUT EN CONTRACTDUUR

Personeelsaantal Departement WVG naar statuut en contractduur

situatie op 31/12/2016

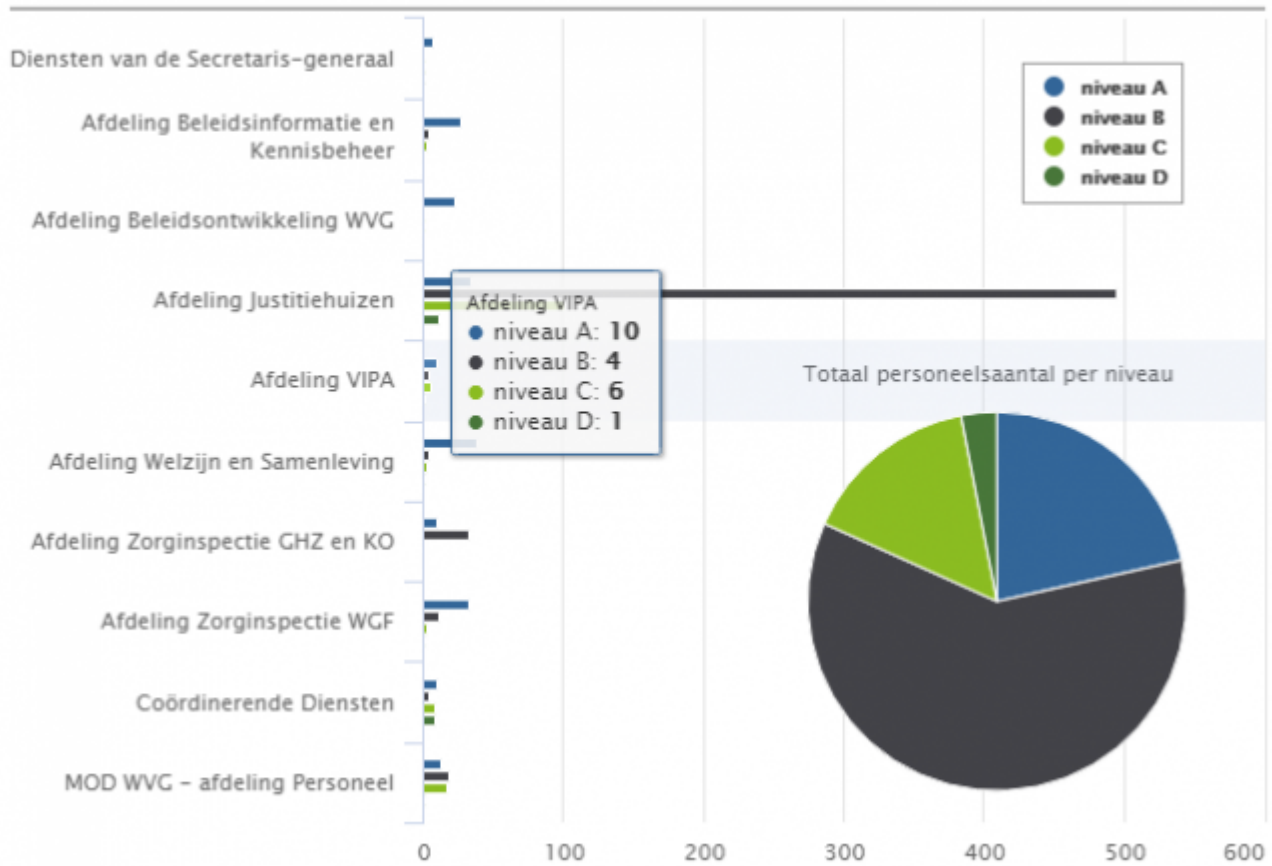

PERSONEELSAANTAL DEPARTEMENT WVG NAAR AFDELING EN NIVEAU

Personeelsaantal Departement WVG naar afdeling en niveau

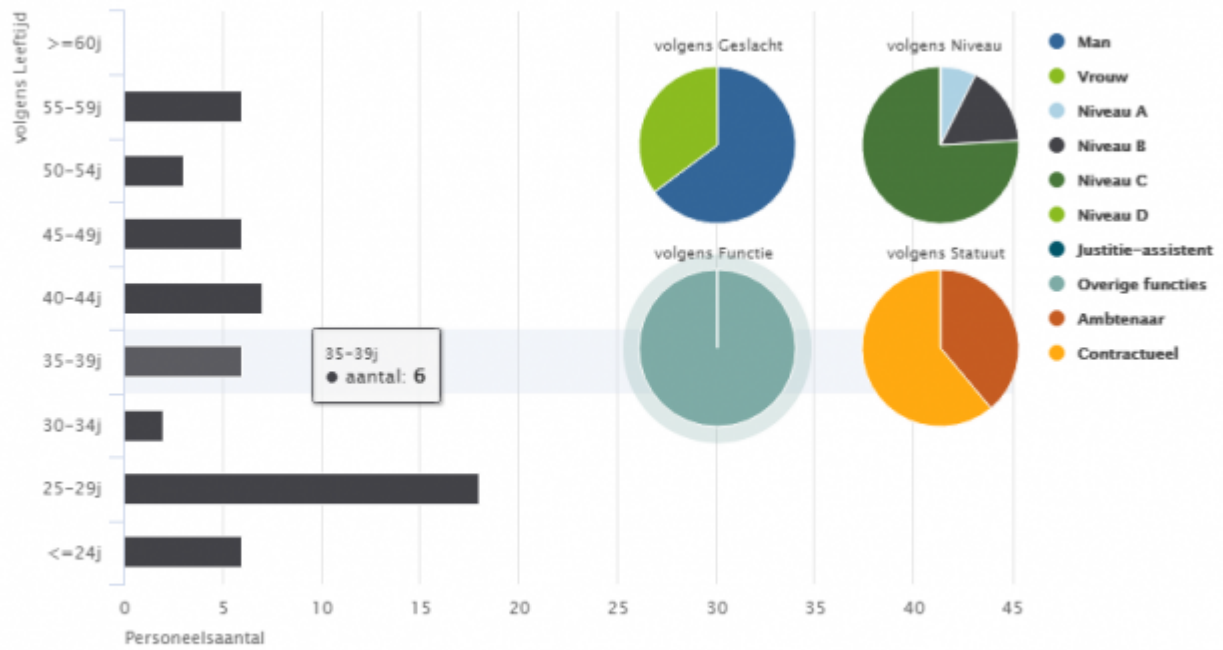
situatie op 31/12/2016

PERSONEEL JUSTITIEHUIZEN

Personeel Justitiehuzen

situatie op 31/12/2016

| CIJFERS VCET

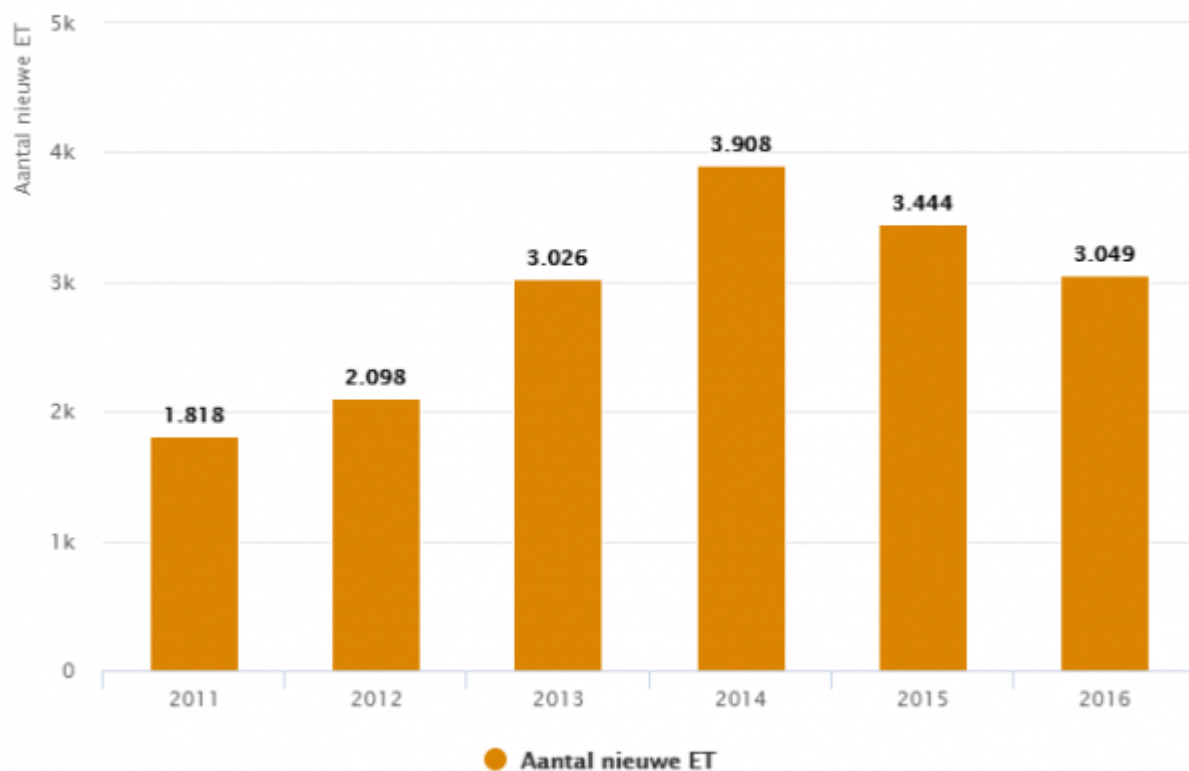
| CIJFERS VCET

<http://www.justitiehuizen.be>

VCET: aantal nieuwe mandaten ET

Evolutie 2011-2016

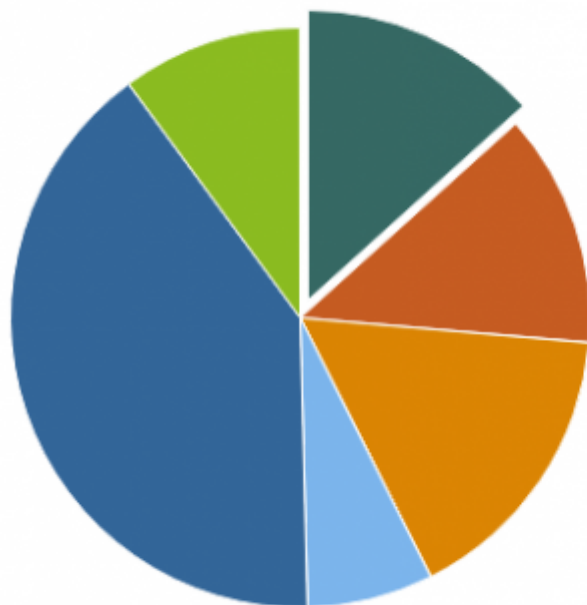

| CIJFERS VIPA

<http://www.vipa.be>

VIPA subsidiebeloften 2016

Klassieke procedure

Totaal subsidiebedrag:

89.165.980,72

- Algemeen welzijnswerk
- Bijzondere jeugdbijstand
- Gezinnen met kinderen
- Centra integrale gezinszorg
- Preventieve en ambulante gezondheidszorg
- Personen met een handicap
- Ouderen- en thuiszorg

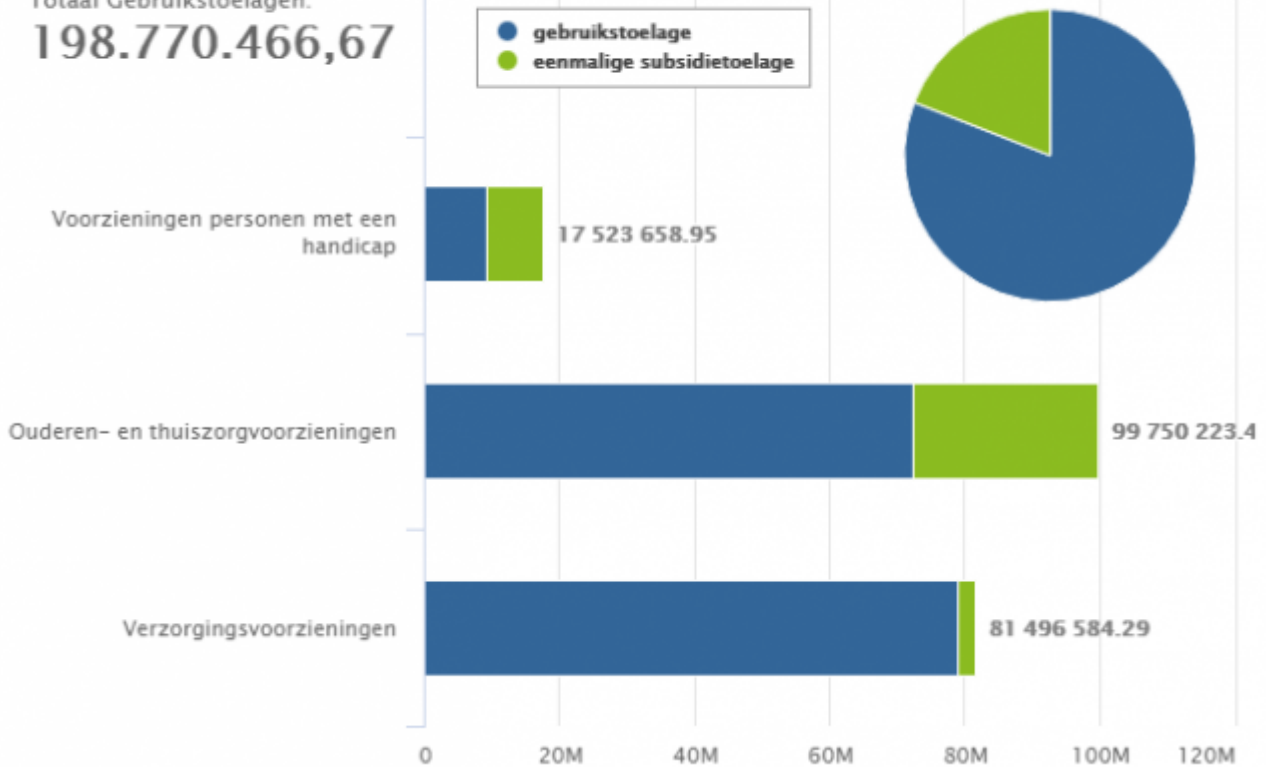
VIPA subsidiebeloften 2016

Klassieke procedure

Totaal Gebruikstoelagen:

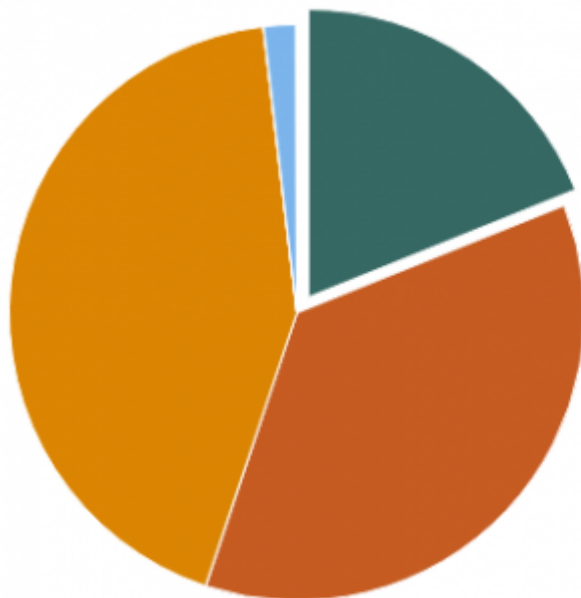
198.770.466,67

VIPA subsidiebeslissingen 2016

Klassieke procedure

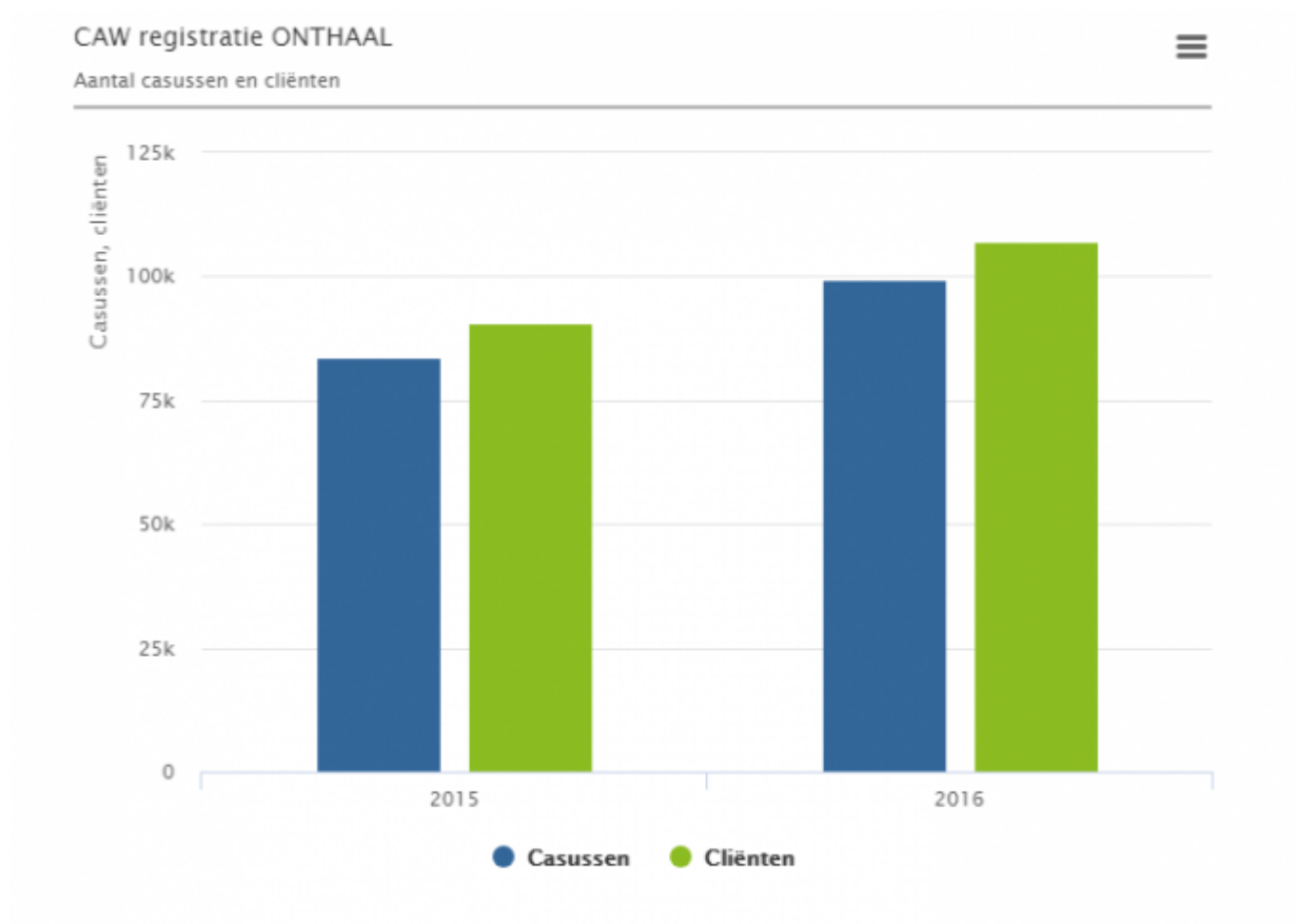
Totaal subsidiebedrag:

4.947.655,05

- Algemeen welzijnswerk
- Bijzondere jeugdbijstand
- Gezinnen met kinderen
- Centra integrale gezinszorg
- Preventieve en ambulante gezondheidszorg
- Personen met een handicap
- Ouderen- en thuiszorg

| CIJFERS WELZIEN EN SAMENLEVING

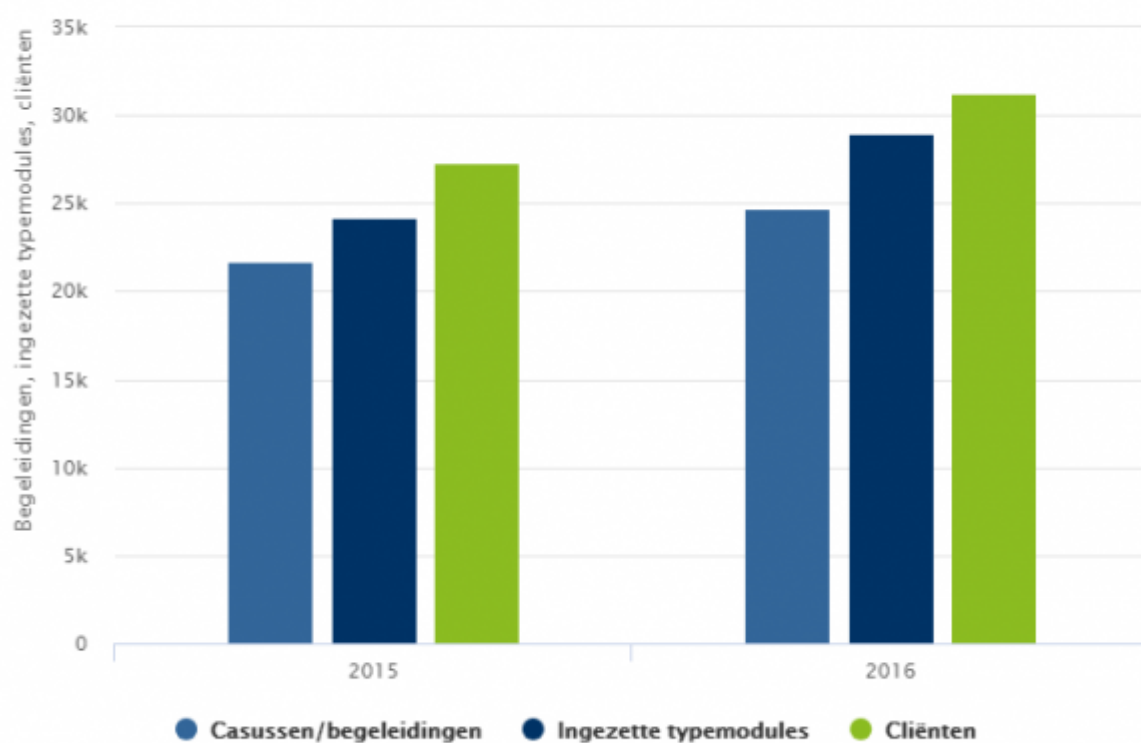
<http://www.welzijnsamenleving.be>

CAW registratie BEGELEIDING

Aantal casussen/begeleidingen, ingezette typemodules en cliënten

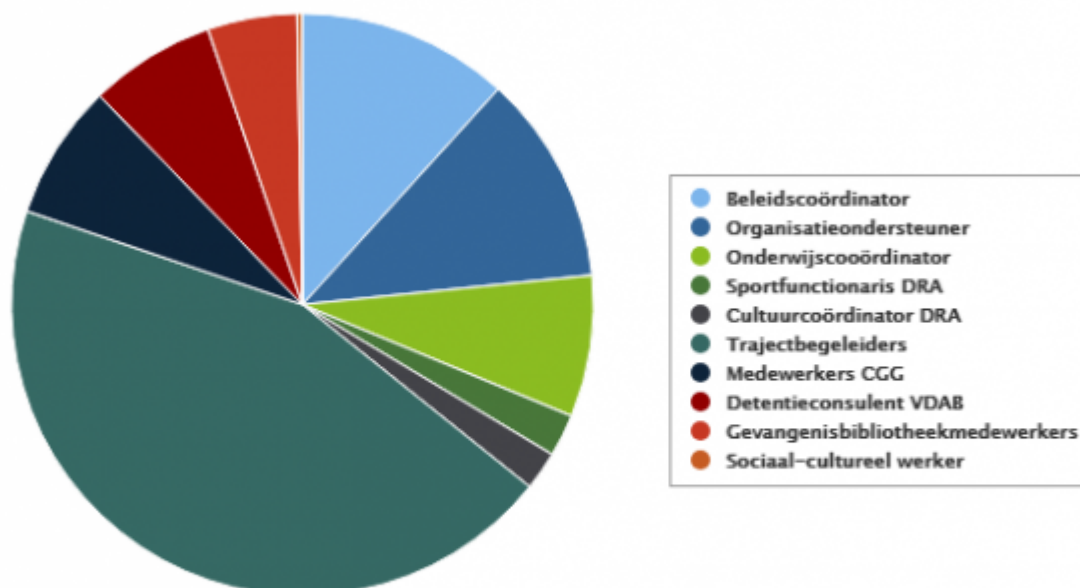

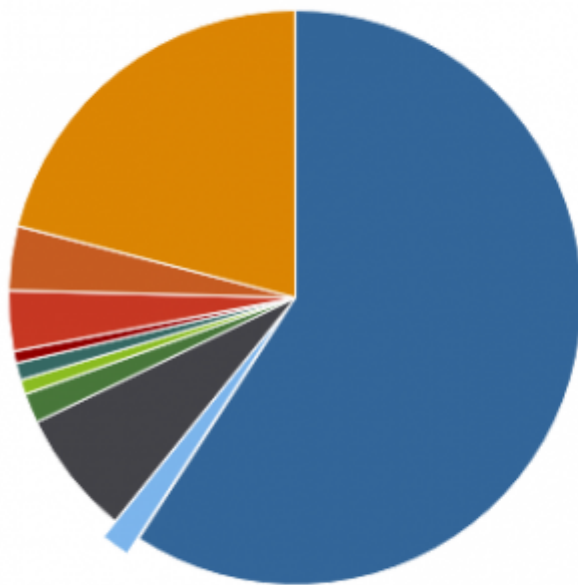
Ingezette typemodules: binnen één begeleidingscasus kunnen meerdere typemodules ingezet worden.

Hulp- en dienstverlening aan de gedetineerden in de gevangnissen

Structurele functies in VTE

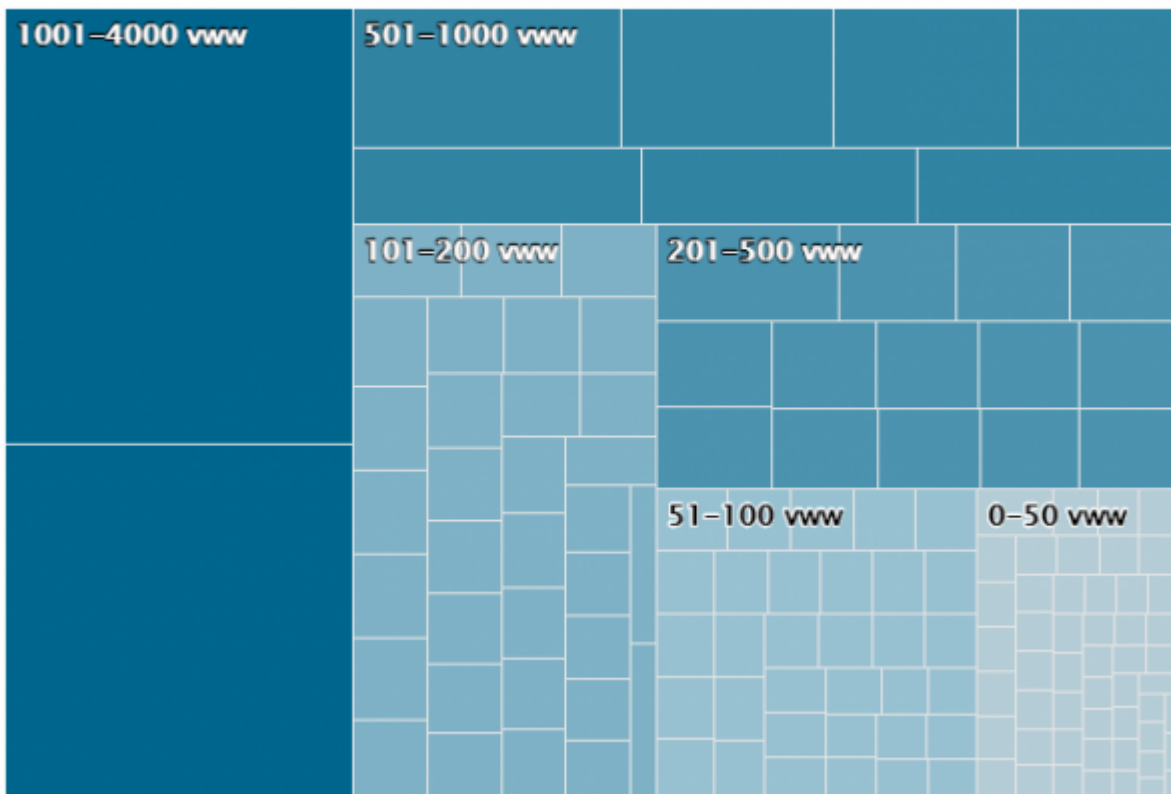

Totaal subsidiebedrag:
152.502.484

- Centra algemeen welzijnswerk
- Centra voor teleonthaal
- Instituten voor samenlevingsopbouw
- Verenigingen waar armen het woord nemen
- Samenwerkingsverbanden voor schuldhulpverlening
- Organisaties voor vrijwilligerswerk
- Commissies eerstelijns juridische bijstand
- Werkingssubsidies koepels en partners
- Projectsubsidies
- Subsidies VIA-4

Vrijwilligerswerk 2016: 140 organisaties – totaal subsidiebedrag: 1.481.000 €

Aantal vrijwilligers en subsidiebedrag per organisatie

Vrijwilligerswerk 2016

140

23.681

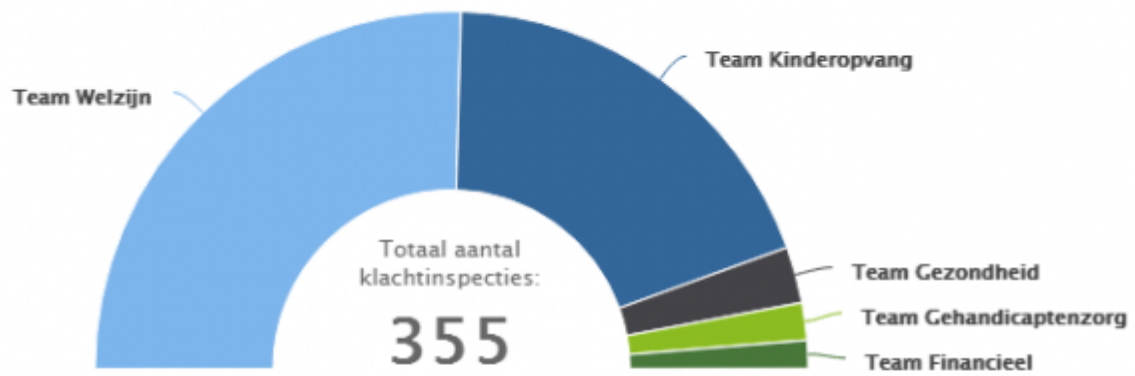
1.481.000

| CIJFERS ZORGINSPECTIE

<http://www.zorginspectie.be>

Zorginspectie

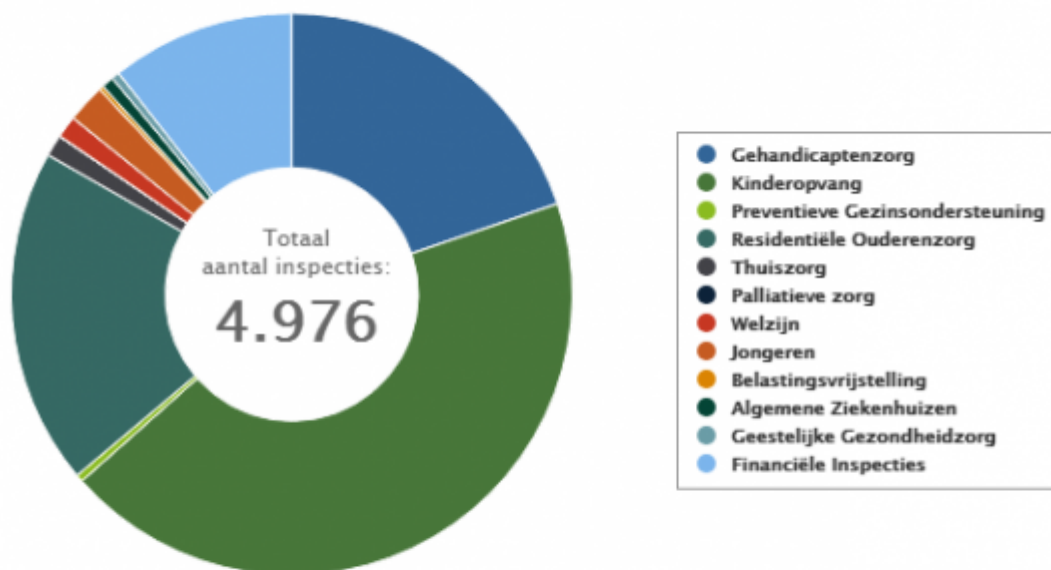
Klachtinspecties 2016

Zorginspectie: Aantal inspecties 2016 per toezichtsdomein

Klik op het toezichtsdomein voor een verdere onderverdeling

Zorginspectie Passieve openbaarheid

Aantal aanvragen in 2016

